

DZIEŃ POMORSKI

BEZPARTYJNE PISMO CODZIENNE

Dziś
16 str.
numer liczy

Naczelną Redakcję przyjmuje
codziennie od godz. 17-2 w poł.
Redakcja nie zwraca

Redaktor Naczelny i Wydawca: Dr. Adam Brzeg

Konto czekowe P. K. O. Nr 166-315

Centrum numeru
w Toruniu
i na prowincji gr. 20

Redakcja Administracja: Toruń, Szeroka 11

Tel. Redakcji dziennej 402, nocny 211
Telefon Administracji 206

Oddziały: Gdańsk, Sładgraben 6, telefon 214-94 — Gdynia, ul. 10 lutego, tel. 15-44 — Grudziądz, Słankiewicza 9, tel. 442. Wejherowo, Gdańska 4, telefon 44, — Bydgoszcz, ul. Mostowa 6, tel. 22-18, — Inowrocław, ul. Dworcowa 3, telefon 312.

Rok III.

Toruń, niedziela 24 maja 1931

Nr. 118

Niesłychana arogancja Curtiusa w Genewie

Skandale gdańskie przed forum Ligi Narodów

Genewa, 23. 5. (PAT.). Na wczorajszym po-
łudniowym posiedzeniu Rady przedstawiciel
Wielkiej Brytanii złożył raport w sprawie sto-
sunków polsko-gdańskich.

Jak wiadomo, od kilku dni trwały układy
między sekretarjatem, stronami i sprawozdaw-
cą co do treści raportu i rezolucji Rady, je-
dnak z powodu oporu przedstawicieli W. M.
Gdańska żadnej jednomyślnej redakcji nie
udało się osiągnąć.

Raport Hendersona przypomina na wstępie
główne punkty nadzwyczajnego raportu wy-
sokiego komisarza Ligi Narodów hr. Gravy-
ny, w którym ten stwierdza poważny kryzys w
Gdańsku. Sprawozdawca przypomina wnio-
ski hr. Gravy, które stwierdza, że kryzys
obecny nie stanowi kryzysu pomiędzy Ligą Na-
rodów i W. M. Gdańskiem, lecz pomiędzy
Gdańskiem i Polską. Henderson przypomniał
również, że wysoki komisarz w raporcie swym
stwierdził, że obecny stan rzeczy nie wywołu-
je potrzeby zastosowania art. 1 rezolucji Rady
z r. 1921. Powyższa rezolucja Rady mówi o
ewentualnej obronie terytorjalnej W. M. Gdań-
ska, jak również utrzymaniu porządku na te-
renie Wolnego Miasta przy pomocy środków
policyjnych lub zbrojnych Polski. Sprawozdaw-
ca wyraża przypuszczenie, że Rada jednomy-
ślnie wyrazi zaufanie dla akcji wysokiego komi-
sarza i w celu dokładnego sprecyzowania kom-
petencji wysokiego komisarza — Henderson
przypomniał, jakie funkcje posiada wysoki komi-
sarz i stwierdził, że przewidziane jest roz-
szerzenie kompetencji wysokiego komisarza
przez wyraźne określenie, że w wyniku obo-
wiązku przedstawienia Radzie stanu rzeczy w
Gdańsku, wysoki komisarz w razie potrzeby
może w każdej chwili zwrócić się do senatu
Wolnego Miasta, który obowiązany jest zako-
munikować mu wszelkie dane o sprawach
publicznych Gdańska. W zakończeniu raport
Hendersona podkreśla, że uważa za pożytecz-
ne kroki powzięte przez wysokiego komisarza
wobec senatu Wolnego Miasta w celu ukróce-
nia nadużyć mundurowych dla celów demago-
gicznych i wyraża przekonanie, że Rada polci-
wysokiemu komisarzowi ponownie demarche w
tej sprawie. Henderson wyraził nadzieję, że
Rada wyrazi dezaprobatę w stosunku do
wszystkich manifestacji dla akcji, skierowa-
nej przeciwko statutowi Wolnego Miasta.

Henderson zaproponował w końcu następu-
jący tekst rezolucji:

„Rada przyjmuje raport sprawozdawcy i je-
go konkluzje. Rada odwołuje się do stron
z apelem, zalecając im powzięcie wszelkich
środków dla przywrócenia ducha zaufania i
współpracy w stosunkach gdańsko-polskich
i dla uspokojenia opinii publicznej obu kra-
jów. Rada zaleca wysokiemu komisarzowi
przygotowanie drugiego raportu co do sytuacji
w Gdańsku dla przyszłej sesji Rady.“

Po wysłuchaniu raportu Hendersona p. mi-
nister Zaleski wygłosił następującą krótką de-
klarację:

„Sprawa, którą się tu zajmujemy, wniosio-
na została na Radę przez wysokiego komisarza
Ligi Narodów i nie stanowi bynajmniej kon-
fliktu pomiędzy Gdańskiem i Polską. Rząd
mój wysoce się jednak interesuje stanem rze-
czy na terytorjum W. M. Gdańska. Ze wzglę-
du na to, że środki tu proponowane, nie wy-
dają mi się dostateczne dla naprawy sytuacji,
którą przedstawił nam tu wysoki komisarz w
swym raporcie z dnia 25 kwietnia b. r., wstrzy-
muję się od głosowania.“

Po p. min. Zaleskim zabrał głos prezydent
Ziehm, który zaznaczył, że ponieważ p. mi-
nister Zaleski nie podjął dyskusji na temat raportu,
przeżeto i on nie przedstawi swoich uwag. Pre-

zydent Ziehm zapowiada wszczęcie rokowań
z rządem polskim i wysokim komisarzem, któ-
remu przy tej okazji wyraża zaufanie.

Następnie przemawiał wysoki komisarz hr.
Gravina, wyrażając nadzieję, że w następny-
m swym raporcie będzie miał okazję stwierdzić
poprawę tych stosunków polsko-gdańskich.

W zakończeniu debaty Henderson apeluje
do senatu Wolnego Miasta, aby w interesie
Gdańska zastosował on wszelkie środki dla
przeciwdziałania ewentualnym niepokojom i
nieporządkom, które spowodować mogą po-
ważne konsekwencje i narazić na szwank sto-
sunki polsko-gdańskie.

Raport i konkluzje zostały przez Radę
przyjęte, poczem przewodniczący Curtius wy-
głosił parę słów, wśród których końcowe zda-
nie wzbudziło poruszenie na sali. Curtius
mianowicie odwołał się w imieniu Rady do
obu stron, aby dały dowód bezstronności i aby
wstrzymały się od wszelkich prowokacji.

Według dotychczasowej praktyki Rady,
oświadczenia przewodniczących, w których za-
warty jest apel do członków Rady, zwykle by-

wają uzgadniane pomiędzy członkami Rady.
W tym wypadku uzgodnienia nie było, to też
to oświadczenie niemieckiego ministra spraw
zagr. nie znalazło naogół aprobaty.

Protest min. Zaleskiego

Genewa, 23. 5. (Tel. wł.). Przeciw nieawy-
ktemu zachowaniu się niemieckiego ministra
spraw zagranicznych Curtiusa, przewodniczą-
cego obrad na wczorajszym posiedzeniu Rady
Ligi Narodów, (o czym donosimy powyżej)
min. Zaleski zgłosił protest.

Dymisja hr. Gravy nieaktualna

Genewa, 23. 5. (Tel. wł.). Jak się dowi-
dujemy dymisja Wysokiego Komisarza Ligi
Narodów w Gdańsku hr. Gravy nie jest ak-
tualna, mimo że potwierdza się wiadomość o
złożeniu dymisji przez hr. Gravinę na ręce ge-
neralnego sekretarza Ligi. Treść listu tego nie
została dotąd zakomunikowana członkom
Rady.

Sprawy górnośląskie w Genewie odroczone

Genewa 23. 5. (tel. wł.). Sprawy gór-
nośląskie spadły z porządku dziennego o-
brad Rady Ligi Narodów na skutek sta-
rania Niemców. Niemiecki minister spr.
zagr. Curtius oświadczył iż nie miał cha-
su na przestudjowanie odnośnego mater-

jału.

Jest to bardzo dziwne, ponieważ
Curtius poprzednio stwierdził że sprawy
mniejszości niemieckiej w Polsce nie-
zmierznie go obchodzi.

Rada Ligi Narodów swoje — Niemcy swoje

„Odczekamy decyzji Haгі, lecz „Anschlussu“ nie zaniechamy“

Wiedeń, 23. 5. (PAT.). „Neue Freie Presse“
donosi z Berlina, że rząd niemiecki jest
zdecydowany nadal przeprowadzić niemiecko-
austriacką unję celną. Rząd niemiecki do-
trzyma swego przyrzeczenia, danego w Gene-
wie i nie będzie prowadził rokowań z Austrią
aż do decyzji trybunału haskiego. Oznacza to,
że do tego czasu nie przybędzie żadna dele-
gacja niemiecka do Wiednia, ani też austriacka
do Berlina w sprawie unji celnej, natomiast
prace przygotowawcze nie będą przerwane. —
Międzynarodowe koła berlińskie są przekonane, że

międzynarodowy trybunał w Hadze uzna sta-
nowisko Niemiec i Austrii za uprawnione.
Gdyby orzeczenie w tym duchu zostało wydane
w Hadze, a mimo to próbowano w Genewie
na sesji jesiennej wszcząć kroki polityczne
przeciwko projektowi unji celnej i poddać w
ten sposób Niemcy niejako pod kontrolę poli-
tyczną, wówczas niemiecki minister spraw za-
gran. gotów jest opuścić Genewę i nie wziąć
udziału w dyskusji politycznej Rady Ligi Na-
rodów.

„Jutro powstanie w Europie instytucja wzajemnej pomocy“

Oświadczenie Brianda na zamknięcie sesji

Genewa, 23. 5. (PAT.). Zamykając sesję
komisji studjów europejskich Briand wygłosił
przemówienie, w którym w dalszym ciągu w
sposób niezwykle mowotny skreślił obraz pa-
nującego w Europie chaosu gospodarczego, za-
znacząc, że niebezpieczeństwo to zostało szyb-
ko dostrzeżone. Każdy wspomaga teraz swego
sąsiada — mówił Briand. — Jutro powstanie
w Europie instytucja wzajemnej pomocy. Kom-
misja studjów europejskich rozwija coraz sku-
teczniejszą działalność w porozumieniu z in-

stytucją Ligi Narodów. Prawdopodobnie nie
zobaczą tryumfu niektórych drogić nam idei,
jestem jednak pewny, że inicjatywa nasza nie
pójdzie w zapomnienie. Dziękuję panom za
współpracę, która ułatwiła mi moją rolę prze-
wodniczącego i pozwoliła mi wziąć udział w
wasyich sukcesach.

W imieniu zebranych przemawiał Hender-
son, składając hołd zasługom Brianda.

Następne posiedzenie wyznaczono na dzień
3 września.

Min. Zaleski najstarszym członkiem Ligi Narodów po wyjeździe Brianda

Genewa 23. 5. (tel. wł.). Po wczoraj-
szym wyjeździe Brianda z Genewy w
kolach Rady Ligi Narodów podkreślają,
że obecnie najstarszym członkiem Rady

Ligi Narodów jest min. Zaleski który w
Radzie zasiada od 5 lat. W kolach Ligi
uważają to za znak stałości i ciągłości
polskiej polityki zagranicznej.

Konferencja p. Marsz. z Panem Prezydentem

Warszawa, 23. 5. (PAT.). Wczoraj w go-
dzinach południowych odbyła się na Zamku
konferencja między p. Prezydentem Rzplitej
a p. Marszałkiem Piłsudskim.

Prymas Polski powrócił z Rzymu

Katowice, 23. 5. (PAT.). Wczoraj o godz.
8,30 rano pocingiem pospiesznym z Rzymu
przybył do Katowic ks. prymas Hlond w to-
warzystwie ks. biskupa śląskiego dr. Adam-
skiego. Po powitaniu na dworcu przez duchow-
ieństwo oraz brata Jana Hlonda, ks. prymas
udał się do kościoła Marjackiego, gdzie od-
prawił nabożeństwo. O godz. 13,20 odjechał
ks. prymas Hlond do Poznania.

Olbrymie powodzenie polskiej pożyczki kolejowej we Francji

(o) Warszawa 23. 5. (tel. wł.) Dowi-
dujemy się, że aczkolwiek termin pokrycia
emisji pierwszej transzy pożyczki ko-
lejowej Górny Śląsk — Gdynia jeszcze
nie upłynął, do wczoraj już cała emisja
obligacji towarzystwa polsko - francu-
skiego została pokryta. Oznacza to duży
sukces pożyczki naszej na francuskim
rynku finansowym, tem większy, jeśli się
zważy, że jest to pierwszy papier procen-
towy polski, z którym ma do czynienia
rynek francuski.

Spokój po burzy w Jaworznie

(o) Warszawa 23. 5. (tel. wł.) Mini-
sterstwo Pracy i Opieki Społecznej otrzy-
mało wczoraj doniesienie Okręgowego
inspektora pracy z Katowic który donosi
że po wczorajszym pogrzebie ofiar krw-
wych zajęć w Jaworznie górnicy w za-
głębiu krakowskim przystąpili do pracy.
Wczoraj pracowały już wszystkie kopal-
nie a związki zawodowe przygotowują
się do rokowań z przedstawicielami prze-
mysłu.

550 tysięcy funtów pożyczki angielskiej dla poczty polskiej

(o) Warszawa, 23. 5. (PAT.) Dowiadujemy
się, że minister poczty i telegrafów podpisał
przed kilku dniami z angielską firmą Telepho-
ne General Trust Ltd. umowę, na podstawie
której ministerstwo otrzyma pożyczkę w wy-
sokości 550 tysięcy funtów ang.
Z tego 300.000 funtów ministerstwo otrzy-
ma w towarze w postaci automatów telefo-
nicznych i automatycznych central oraz nie-
zbędnych narzędzi do uruchomienia fabryki
automatów. Gotówką zaś ministerstwo otrzy-
ma 250.000 funtów ang. Część tych pieniędzy
zostanie zużyta na zbudowanie w Polsce spe-
cjalnej wytwórni automatów telefonicznych.
Firma angielska zobowiązała się w ciągu 6 lat
dostarczyć central automatycznych dla 39400
abonentów. Budowa fabryki automatów tele-
fonicznych rozpocznie się w najbliższym czasie

O puchar Davisa Dania — Polska 3:2

Kopenhaga, 23. 5. (PAT.). W trzecim dniu
rozgrzywek o puchar Davisa Duńczyk Ulrich
zwyciężył Hebdę w stosunku 6:2, 6:1, 6:3.
Następnie Tłoczyński zwyciężył Henriksena w
stosunku 6:2, 4:6, 6:3; 6:2.

Ostateczny wynik meczu Polska — Dania
przedstawia się 3:2 na korzyść Danii.

Nowy rekord mistrza Polski Bocheńskiego

Bruksela, 23. 5. (PAT.). Mistrz polski
w pływaniu na kilku dystansach Kazimierz
Bocheński pobił tu rekord polski w stylu do-
wolnym na 300 metrów, należącym do Koccha.
Nowy rekord wynosi 3,58,6.

Czerwona fala strajków w Europie

Czterysta fabryk w Lille stanęło — Komuniści organizatorami strajków

Po gwałtownej ofensywie bolszewizmu na Hiszpanję jakaś dziwna, niepojmowana fala strajków rozlała się jednocześnie po Europie. Mimowoli nasuwa się pytanie czy akcja ta nie jest planowa, kierowana tą samą zbrodniczą ręką, która podpalała kościoły hiszpańskie, a niedawno kierowała rewolucją na Maderze, krwawymi wyborami w Egipcie i ruchami w Ameryce Południowej, a czy nad areną świata nie podnosi się już kurtyna na krwawe przedstawienie: „drugiego aktu” ofensywy socjetyckiej na kulturę narodów ziemi, o której pisaliśmy p. t. „Bolszewicy przygotowują rewolucję światową”.

Nietylko w Polsce próbowano wzniecić strajki, jak już donosiliśmy, zwłaszcza w Zagłębiu Dąbrowskim.

Ostatnie depeze przyniosły szczegóły o rozruchach komunistycznych w Szwecji, w której brały udział i kobiety „czerwone kombatancki”, jednocześnie zaś przeszło 100 tysięcy robotników tekstylnych strajkuje w północnej Francji.

Korespondent jednego z pism francuskich nadsyła z Lille następujące sprawozdanie z sytuacji strajkowej, świadczące o niezmiernie groźnym nasileniu zdenerwowania wśród robotników.

Syreny fabryczne nie podniosły głosu dziś rano... Wielkie ogniska nie zostały rozpalone... Pustka w fabrykach i głucho milczenie! Jedynie nieliczny personel administracji i dyrekcji przekroczył bramy fabryk strzeżonych przez wojsko.

STRAJK OBJAŁ CZTERYSTA FABRYK.

W odcinku Rouboix zawiesiło pracę 210 fabryk — 48.000 robotników strajkujących. Tourecoing: 175 fabryk — 45.000 robotników strajkujących. Larmoy — 7.000, Haluin — 9.000, Vatremais — 9.000.

Strajkują mechanicy, palacze, robotnicy wszelkiej kategorii. — 12.000 żandarmerów stacjonuje wewnątrz fabryk. Patrole krążą po ulicach.

W przeciągu jednego dnia liczba strajkujących wzrosła ze 100.000 na 115.000 i nie można przewidzieć dalszego rozwoju wypadków.

Sytuacja staje się tem groźniejsza, że strajk zaczyna obejmować i dalsze tereny.

Demonstracje socjalistyczne

Klub parlamentarny P. P. S. powziął decyzję, aby posłowie i senatorowie socjalistyczni wystąpili z grupy parlamentarnej polsko-francuskiej.

Klub parlamentarny P. P. S. motywuje swą secesję tem, że jakkolwiek forma współpracy z B. E. jest w warunkach dzisiejszych zwłaszcza po doświadczeniach ostatniej sesji sejmowej bezcelowa. Jako dalszy motyw wymienia również stanowisko, zajęte w sprawie brzeskiej przez prezesa polskiej grupy Unji parlamentarnej polsko-francuskiej pos. Janusza ks. Radziwiłła.

Słowem socjaliści nową akcją wszczynają na terenie parlamentarnym. Na innym miejscu piszemy o tem, że noszą się nawet z zamiarem secesji z Sejmu.

Czy bóle nerwowe i migrena są uleczalne?

Również i dla reumatyków bardzo ciekawe!

Poniżej podajemy treść listu p. Bratkowskiego, Lwów, Rzeczna Polska jak następuje: od dłuższego czasu cierpiałem na dokuczliwe, wprost nie do zniesienia bóle głowy, które lekarze określili jako chroniczną migrenę. Zażywałem wiele środków, lecz niestety bez trwałego skutku. Wreszcie wypróbowałem Togał, o którego zbawienne działanie, przypadkowo wyczytałem w gazetach. I rzeczywiście po zażyciu Togału uporczywe bóle głowy znikły i już od trzech miesięcy czuję się zupełnie zdrowym. Podobne doświadczenia poczyniło wiele tysięcy cierpiących, którzy zażywali tabletki Togał przy reumatyzmie, podagrze, rwaniu w stawach, przeziębieniach, bólach ner-

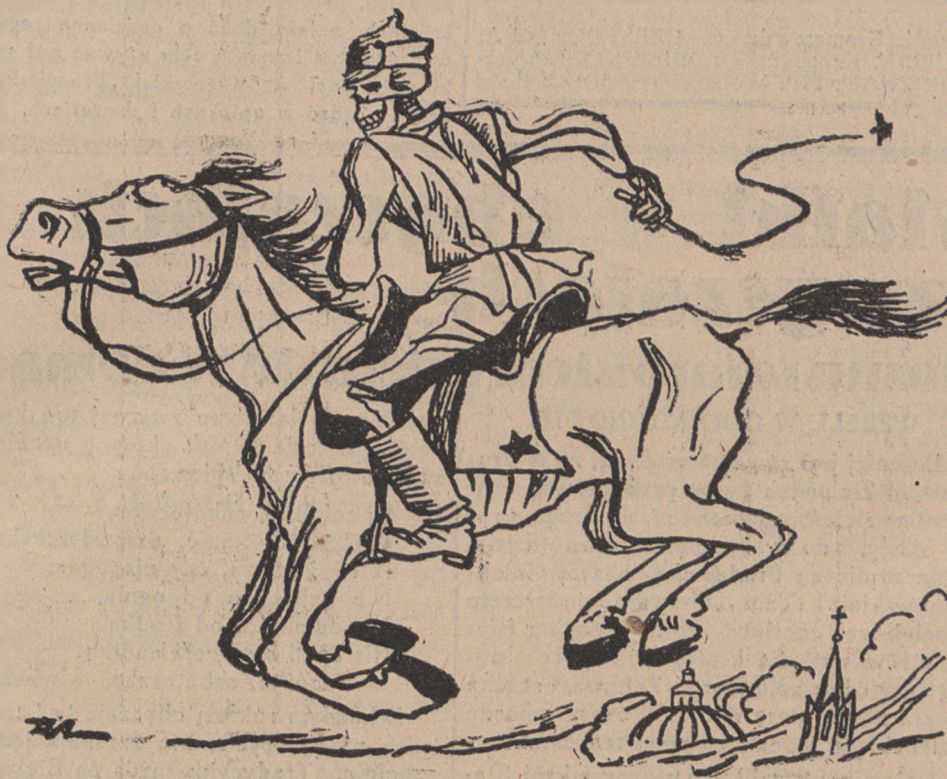
„Ma się wrażenie — kończy dziennikarz francuski — że strajk przekracza w dziwny sposób ramy zwykłego konfliktu”.

Tem więcej znamienne musi nam się wydać odezwa „Robotnika” w dniu 22-go maja:

„Towarzysze Robotnicy! Pamiętajcie, że w dniu 31 maja odbędzie się w całym kraju zgromadzenia demonstracyjne pod hasłem: Precz z wyzyskiem! Podnieść pracę! Skrócić dzień roboczy!”.

Musimy być w pogotowiu samoobrony społecznej, aby jej się przeciwstawić.

Z teki karykaturzysty

Widmo bolszewizmu.

Pohulało się po Rosji — pohula się po Hiszpanji...

Przeszło miliard zł na budowę pancerników

Jak budowano „Deutschland” — 3 miliony RM na 2 rury do miotania torped — Wrzawa w prasie niemieckiej

Wśród wielkiej wrzawy spuszczone na wodę nowy pancernik niemiecki „Deutschland”. Pisma niemieckie powitały go entuzjastycznymi artykułami. Lecz nie wszystkie. Nie we wszystkich kołach pospieszna budowa nowych pancerników niemieckich wywołuje wybuchy radości.

Pisma, usposobione krytycznie do programu marynarki wojennej Rzeszy, który do roku 1938 przewiduje budowę 6 nowych pancerników, zastanawiają się poważnie

nad celowością tego programu, i przytaczają szereg ciekawych momentów, które zasługują na zastanowienie się.

Przedewszystkiem podkreśla się tutaj, iż Niemcy swoje nowe statki wojenne budują o 58 proc. drożej niż Anglja. Za 3 miliony marek, które obecnie wydano jedynie na 2 rury do miotania torped, w r. 1914 można było nabyć 2 całkowite kanonierki lub 44 rury do rzucania torped. Dzisiaj budowa pancernika kosztuje 4.000

marek od tonny, czyli prawie 4 razy więcej, niż budowa luksusowego parowca. Największe bowiem i najszybsze parowce tego rodzaju, jak „Europa” i „Bremen” kosztowały jedynie 1.290 marek od tonny.

Ponieważ program marynarki Rzeszy przewiduje budowę 6 pancerników, to odbudowa „skromnej” floty wojennej Niemiec kosztować będzie 480 milj. marek niemieckich, czyli przeszło miliard złotych (licząc koszty budowy jednego pancernika po 80 milionów).

Pisma niemieckie słusznie zastanawiają się nad kwestją, o ile korzystniejszą sumę tę możnaby zużyć w innych celach, i zapytują się, czy wydatek w wysokości pół miljar da marek niemieckich na statki wojenne jest wydatkiem produktywnym i celowym, zwłaszcza, iż jest to np. tylko ćwierć sumy, którą rząd Rzeszy rocznie wydaje na zapomogi dla ofiar wojennych i ich rodzin.

Niemalą sumę pożerają także zapomogi dla bezrobotnych, około 574 milj. marek, tak, iż przyznaniem na budowę pancerników sumami możnaby przez cały rok zasilac fundusz bezrobocia, co zdaniem pism niemieckich wobec rozpaczliwego położenia mas pracujących byłoby daleko ważniejszą i korzystniejszą rzeczą, niż budowa jak najwspanialszych nawet pancerników.

Zresztą o zubożeniu budowy nowych pancerników są rzekomo przekonane nawet niemieckie koła fachowe.

Uwagi te wydają nam się zupełnie słuszne, temwięcej, iż właśnie obecnie tak wiele prawi się o konieczności rozbrojenia, w czem zresztą Niemcy odznaczają się szczególną gorliwością, jednakże jak się okazuje, jeśli chodzi o rozbrojenie innych państw.

becnych składka na powodzian w Wilnie w sumie 110 franków, jako dowód łączności Polonii polskiej zagranicą z troskami naszych rodaków w kraju, która to sumę nadesłamy równocześnie na ręce Szan. Pa. na Redaktora, do przekazania odnośnemu komitetowi.

Z braterskimi pozdrowieniami
Stanisław Kubiak,
prezes „Tow. im. Józefa Piłsudskiego”.

Polacy zagranicą pamiętają o święcie narodowym 3 Maja

Kolonja polska w Strasburgu przesłała 110 fr. na powodzian wileńskich

Polacy zagranicą pamiętają również o dniach święta narodowego i rocznic uroczystych starając się uczcić je świętem i obchodem w gronie polskim. Od rodaków naszych osiadłych w Strasburgu, którzy w stolicy Alzacji utworzyli polskie Towarzystwo im. Józefa Piłsudskiego, otrzymujemy następujące relacje, jak Polonia strasburska uczciła rocznicę 3-majowej Konstytucji.

Przed południem odbyło się w kościele Wszystkich Świętych uroczyste nabożeń-

stwo, poczem popoł. o godz. 16 w urzędzie konsularnym odbyła się akademja, na którą przybyli liczni goście francuscy, reprezentanci władz francuskich, profesoria uniwersytetu i korpus konsularny. Gości przyjmował konsul polski Samborski z małżonką. Akademja trwała dwie godziny, poczem udano się na salę zebrań Tow. im. Józefa Piłsudskiego, gdzie nastąpił ciąg dalszy uroczystości.

Prezes Towarzystwa p. St. Kubiak powitał przedstawicieli władz polskich konsularnych, oraz wszystkich obecnych, poczem przemówienie wygłosił konsul Samborski. Po tem przemówieniu został wygłoszony referat o znaczeniu Konstytucji 3 Maja, poczem skautka polska wygłosiła piękną deklamację patriotyczną.

Uroczystość 3-majowa połączona była w tym dniu z pożegnaniem przez ludność polską swego dotychczasowego konsula, p. Samborskiego, który został powołany do centrali w Warszawie. Konsula S. rodacy nasi żegnali ze łzami: w oczach, gdyż konsul bardzo wybitnie zajmował się tutejszą Polonią, zaś pani konsulowa Samborska opiekowała się ofiarnie naszą dziatwą.

Pod adresem państwa kon. Samborskich został wygłoszony wiersz okolicznościowy i wręczono im bukiet świeżych kwiatów o barwach narodowych. Po tej uroczystości odbyła się zabawa taneczna.

Na obchodzie została zebrana wśród o-

Sejmik pomorskiej spółdzielczości rolniczej

W poczuciu własnej siły i rzeczywistości

W dniach 20 i 21 maja odbyły się s-amiowe obrady spółdzielczości rolniczej Pomorza, zorganizowanej przy Związku Rewizyjnym Spółdzielni Rolniczych w Toruniu i Centralnej Kasie Spółek Rolniczych.

W okresie nader dotkliwego kryzysu takie obrady sfer gospodarczych nabierają szczególnie poważnego znaczenia. Tyczy się to więcej spółdzielczości rolniczej, która w szczególności władną jest dopomóc rolnictwu w okresach zlej koniunktury, zasilając je w stosunkowo dogodnie kredyty i organizując tak dziś atrudniony zbyt produktów wiejskich. Wartość spółdzielczości widzimy w tem, że jest to narzędzie rolnika w miejsce wyglądania tej pomocy z zewnątrz. Niestety także spółdzielczość cierpi na skutek kurczenia się obrotów i zaniku wypłacalności rolnictwa, to też bez pomocy w postaci kredytów państwowych w okresie tak ciężkiego kryzysu obyć się nie może. Wola do przetrwania ciężkiego okresu, a nawet ulepszenia aparatu spółdzielczego, która się objawiła podczas obrad zjazdu napawa nas nadzieją, że spółdzielczość rolnicza na Pomorzu się nie załamie i sprosta swojemu tak ważnemu zadaniu.

Pierwszego dnia o godz. 10 zgalił przez Związku Rewizyjnego S. R., p. Wacław Hulewicz, obrady witając delegatów spółdzielni i gości. Na wezwanie przewodniczącego zebrani uczcili przez powstanie niedawno zmarłych kierowników ruchu spółdzielczego w szczególności prezesa Zjednoczenia Związku Spółdzielni Rolniczych Rzeczypospolitej Polskiej, śp. Józefa Raczyńskiego (b. ministra rolnictwa), i prezesa patronatu Spółdzielni Rolniczych we Lwowie, ś. p. Leona Twareckiego.

Po ukonstytuowaniu biura i uchwaleniu regulaminu obrad, obszerny referat na temat aktualnych spraw gospodarczych wygłosił prezes, p. Wacław Hulewicz.

Referat ten ogłosimy w najbliższych dniach.

Poczem przystąpiono do spraw organizacyjnych Związku Rewizyjnego według następującej kolejności porządku obrad: 1) odczytanie protokołu z ostatniego waln. zgromadzenia; 2) sprawozdanie zarządu; 3) sprawozdanie kom. rew. i zatwierdzenie zamknięcia rachunków za r. 1930; 4) uchwalenie budżetu na rok 1931 i wysokości opłat członków.

Obszerna dyskusja utrzymana naogół w tonie rzeczowym toczyła się głównie w sprawie proponowanego przez Radę Patronacką podwyższenia opłat spółdzielni na rzecz Związku.

Ubolewano, że takie podwyższenie opłat nastąpić ma w okresie ciężkiego kryzysu rolniczego, lecz po odpowiednich wyjaśnieniach ze strony Zarządu, przeważająca większość delegatów, doceniając ważną rolę Związku dla Pomorza i konieczność wzmocnienia jego pracy patronackiej, głosowała za powiększeniem opłat.

Sprawozdanie Zarządu i Kom. Rewizyjnej przyjęło zebranie do zawierającej wiadomości również zaakceptowano przedłożony preliminarz budżetowy na rok 1931.

Po przerwie obiadowej o godz. 16-ej rozpoczęto obrady w sekcjach, gdzie również po referatach potoczyła się ożywiona dyskusja. Wynikiem prac sekcyjnych były rezolucje uchwalone przez zjazd na drugim plenarnym posiedzeniu, które poniżej w streszczeniu przytoczamy.

Drugi dzień obrad poświęcony był przeważnie potrzebom kredytowym spółdzielni z ich stosunku do Centralnej Kasy Spółek Rolniczych. Dodanie wraz z

Rezolucje

Walne Zgromadzenie uchwała następujące opłaty do Związku:

1. wpisowe od nowoprzyjętych do Związku Kas Stefczyka 25 zł, od spółdzielni mleczarskich, rolniczo-handlowych i innych 50 zł;
2. opłata roczna od Kas Stefczyka ma wynosić 5% od odsetek, od spółdzielni mleczarskich 2%, od sumy wypłaty dostawcom za mleko do 600.000 zł, a od kwoty ponad 600.000 zł 1%, od spółdzielni rolniczo-handlowych 1½% od obrotu i 2½% od prowizji komisowej.

Wszystkie spółdzielnie obowiązane są regulować opłaty zgóry za kwartał do 15 pierwszego miesiąca każdego kwartału na podstawie obrotów za kwartał poprzedni. Spółdzielnie winny w podanym wyżej terminie same obliczać opłaty i przekazywać je do Centralnej

kasie Spółek Rolniczych Oddział w Toruniu na rachunek Związku oraz nadsyłać równocześnie bilanse miesięczne łącznie z obrotami, na podstawie których obliczono opłaty. W razie nieuiszczenia opłaty w podanym wyżej terminie i nienadesłania bilansu surowego walne zgromadzenie upoważnia Zarząd Związku do obciążenia opieszalejszej spółdzielni opłatą we dług własnego obliczenia za pośrednictwem Centralnej Kasy Oddział w Toruniu. W tym celu każda spółdzielnia obowiązana jest posiadać stale na rachunku bieżącym wkładkę związkową w wysokości co najmniej 50 zł.

W dyskusji wskazywano dobitnie na niebezpieczeństwo przechodzenia ziemi z rąk polskich w ręce obce w razie zbyt gwałtownego wycofywania kredytów z terenu Pomorza.

Wnioski ogólne. I. W sprawie zwalczania kryzysu gospodarczego. Zważywszy, że spółdzielnie rolnicze są znawcami

komitym środkiem do zwalczania i łagodzenia kryzysu gospodarczego, ponieważ:

1. dostarczają rolnikom taniego i dogodnego kredytu przez Kasy Stefczyka,
2. organizują zakup, zbyt i przetwórstwo artykułów rolniczych przez stowarzyszenia rolniczo-handlowe, spółdzielnie mleczarskie, gorzelnicze i inne.

Walne zgromadzenie wzywa władze spółdzielni do jednania rolników na członków istniejących spółdzielni.

II. W sprawie pozyskiwania inteligencji i młodzieży dla ruchu spółdzielczego.

Doceniając znaczenie inteligencji i młodzieży dla rozwoju ruchu spółdzielczego, walne zgromadzenie zaleca spółdzielniom powoływanie do władz spółdzielni miejscowej inteligencji, a zwłaszcza duchowieństwa, nauczycielstwa i innych pracowników umysłowych, jako też do interesowania życiem spółdzielni organizacją młodzieży wiejskiej.

III. W sprawie usprawnienia działalności spółdzielni.

Celem zapewnienia spółdzielniom należytego rozwoju walne zgromadzenie zaleca organom kierowniczym spółdzielni wykonywanie w oznaczonym terminie zaleceń Związku co do usuwania usterek, stwierdzonych w czasie rewizji. Przeprowadzanie rewizji spółdzielni przez Związek.

Wnioski dla Działu spółdzielni mleczarskich.

I. W sprawie produkcji i spienienia nabiału.

Uznając mleczarstwo za bardzo ważną gałąź produkcji rolniczej na Pomorzu, walne zgromadzenie uważa, że racjonalne spienienie mleka i jego przetworów może być dokonane tylko przez spółdzielnie mleczarskie. W tym celu walne zgromadzenie wzywa władze spółdzielni mleczarskich do dążenia do zwiększenia rentowności mleka przez: 1) zaopatrywanie się w nowoczesne urządzenia celem produkowania masła pierwszej jakości; 2) dążenia do poprawy gatunku masła przez zwracanie uwagi na dobór surowca w postaci dobrego i utrzymanego w największej czystości mleka. Walne zgromadzenie poleca władzom spółdzielni nawiązanie ścisłej współpracy ze związkami kontroli obór i związkami hodowlanymi celem poprawy jakości mleka i zachowania czystości.

W Toruniu, prastarej kolebce polskiego przemysłu cukerniczego, wyroby nasze w krótkim czasie po ich wprowadzeniu na rynek zdobyły powszechne wzięcie i uznanie. Jest to najlepszym dowodem ich niepospolitej jakości.

Fabrykaty nasze znajdują się już we wszystkich cukierniach, składach delikatesów i cukrów.

PIJcie KAKAO BRANKA! 8607

Branka

Fabryka cukrów, czekolady i kakao
Spółka Akcyjna we Lwowie.

Rolnictwo pomorskie o polityce zbożowej na rok 1931/32

W dniu 21 b. m. odbyła się w lokalu Pomorskiej Izby Rolniczej konferencja celem uzgodnienia poglądów rolnictwa pomorskiego w sprawach, dotyczących się polskiej polityki zbożowej w roku gospodarczym 1931/32. Konferencja na tak interesujący temat zgromadziła licznych przedstawicieli pomorskich organizacji rolniczych, handlowych i spółdzielczych. Obradom przewodniczył wiceprezes P. I. R. dr. Konrad Siudowski. Obszerny źródłowy referat oparty na analizie minionego okresu polskiej polityki zbożowej oraz na charakterystyce poszczególnych instytucji wygłosił naczelnik Wydziału Ekonomicznego i Prawnego P. I. R. mr. Jan Głębowicz, poczem wyłoniła się ożywiona dyskusja, w której brali udział wszyscy zebrani, w wyniku której wypowiedziano następującą opinię:

1. Zebrani uważają działalność P. Z. P. Z. w ubiegłym roku za korzystną, oświadczają jednak, że działalność tychże zakładów winna się rozpocząć w przyszłym roku gospodarczym już od 1 lipca i mieć charakter wyłącznie interwencyjny, a nie handlowy. Ziemiom zachodnim należy przyznać dostateczne przedstawicielstwo w prezydium P. Z. P. Z.

2. Zwrot ceł przy wywozie zbóż (premie) należy stosować w przyszłym roku gospodarczym, nadto premjować należy owies.

3. Uznać działalność Zw. Eks. Zboża Rz. P. za dobrą i korzystną.

4. Inicjatywę Rządu Rzeczypospolitej Polskiej, w kierunku podjęcia prób do międzynarodowego porozumienia z krajami eksportują-

cami zboże, rolnictwo pomorskie obserwuje z zainteresowaniem i uważa, że to jest właściwa droga, o ile porozumienie obejmie wszystkie kraje eksportujące Europy i zamorskie.

5. Podtrzymać umowę żytnią polsko-niemiecką, z tem, że żyto będzie sprzedawane, jako polskie, a nie jak dotychczas: niemiecko-polskie.

Polska fasola na rynku amerykańskim

Na spadek eksportu wpłynęły ograniczenia

W roku ubiegłym nastąpił znaczny spadek eksportu fasoli z Polski. Podczas gdy w latach 1928 i 1929 wywieziono 323,2 tys. q i 313,5 tys. q, to w r. 1930 tylko 191,5 tys. q.

Spadek eksportu nie został wywołany urodzajem, który był dobry; wpłynęły na to pewne ograniczenia przywozu ze strony państw importowych, jak Niemcy, Austria oraz Stany Zjednoczone.

Rynek niemiecki, prócz tego, że jest po ważnym konsumentem naszej fasoli, odgrywa równocześnie rolę pośrednika przy eksporcie do Stanów Zjednoczonych. Fasola polska po uprzednim oczyszczeniu i przesortowaniu jej przez pośredników niemieckich jest wywożona dalej na bezpośrednie rynki odbiorcze, częściowo jako fasola własna (szczególnie lepsze gatunki), a reszta jako pochodzenia polskiego.

Nasza statystyka w cyfrach eksportu fasoli nie uwzględnia rynku amerykańskiego, gdyż bezpośrednie transakcje z Polską są bardzo małe. Cyfry te znaleźć można w statystyce Stanów Zjednoczonych, jednak są tam uwzględnione tylko te ilości, które deklarowane były jako pochodzenia polskiego, bądź też przez pośredników obcych. Z porównania cyfr ogólnego eksportu fasoli z Polski z cyframi importu fasoli polskiej do Stanów Zjednoczonych widać, że import ten stanowi mały odsetek całego eksportu tego artykułu, a mianowicie w r. 1926 — 0,55 proc., w r. 1927 — 1,44 proc., w r. 1928 — 0,77 proc. i w r. 1929 — 1,02 proc.

W rzeczywistości jednak eksport fasoli polskiej do Stanów Zjednoczonych jest znacznie większy.

Stan zasiewów i prac w rolnictwie

Stan ozimin średni, w niektórych miejscowościach dobry

Warszawska Izba Rolnicza, opierając się na odpowiedziach na kwestionariusz rozesłany do stacyi doświadczalno-rolniczych, szkół rolniczych, OTO i KR, oraz pp. radców Izby, komunikuje następujące dane o stanie zasiewów i przebiegu prac wiosennych w polu.

Długotrwale mrozy r. b. nietylko opóźniły roboty wiosenne w polu, lecz wstrzymały również ruszenie ozimin. Na 1 maja stan ich można było uznać za średni, a w niektórych miejscowościach nawet za dobry. Wyjątkowo obfite opady w okresie

jesiennym i zimowym spowodowały jednak, że na glebach cięższych nieprzepuszczalnych, a specjalnie niedrenowanych wyszły oziminy nieco przerzedzone na miejscach niższej położonych. Nadmiar opadów w okresie kopania wpłynął również na gorsze przechowanie się ziemniaków w kopcach, tak, że straty przy przechowaniu na skutek gnicia dochodziły do 25 proc.

Pod eważ odmarzanie gleby rozpoczęło się dość późno, na glebach lżejszych w drugiej połowie marca (około 20—25), a na cięższych dopiero w pierwszych dniach

kwietnia (2—10), przero prace w polu rozpoczęto między 3 a 20 kwietnia.

Z tego też powodu opóźnione zostały siewy zarówno zbóż jarych, jak i okopowych. Siew jarzyn rozpoczęto na glebach lżejszych około 8 kwietnia, na glebach niedrenowanych i cięższych przeciągnął się on do pierwszych dni maja. Siew buraków cukrowych i pastewnych rozpoczęto w drugiej połowie kwietnia, przeważnie po 25; w tym samym mniej więcej czasie przystąpiono do ziemniaków, przy czym w wielu wypadkach sadzenia dokonwano w maju

KRONIKA

niedziela
24
maja
TORUN
Kalendarzyk rzym.-kal.
Sobota Dezydery
Niedziela Zielone Święta

— Stan wody w Wiśle z dnia 22. 5.: Zawiszczyca +1.36, Płock +1.10, Toruń +1.10, Fordon +1.28, Chełmno +1.08, Grudziądz +1.34, Korzeniewo +1.64, Pickło +0.88, Tczew +0.80 Einlage +2.34.

— Nocny dyżur raptak. Do środy dnia 27 b. m. wyłącznie dyżuruje apteka „Centralna”, ul. Chełmińska.

Repertuar Teatru Miejskiego
Sobota, 23. 5. o godz. 20 — „Zuza”.
Niedziela, 24 b. m. o godz. 16 — „Przygody dobrego wojaka Szwajk”; o godz. 20 — „Koniec i początek”.
Poniedziałek, 25 b. m. o godz. 16 — „Kwiaty Torunia”; o godz. 20 — „Zuza”.
Wtorek, 26 b. m. o godz. 20 — „Przygody dobrego wojaka Szwajk”.

Światowid Dziś Świąteczna Premjera! Rekordowa arcydzieło polskiej twórcy film. pt.
„Szlakiem hańby”
Dz. powieści Antoniego Marceżyńskiego „W szponach handlarzy kobiet”. W rol. główn. Maria Malicka, Bogusław Samborski, Zofia Batycka, Wł. Walter i inni.

Repertuar kin:
Palace — „Król żebraków” z Jeanette Mc. Donald.
Lux — „C. K. Feldmarszałek”.
Światowid — „Szlakiem hańby”.
Mars — „Kobieta na księżycu”.
Corso — „Zamorskie djabły” z Tim Mc.
— Dyżur aptek: do 24 maja b. r. wyłącznie Apteka pod Niedźwiedziem, ul. Niedźwiedzia nr. 6, tel. 50; Apteka pod Koroną, ul. Dworcowa 74, tel. 301.

Z powodu wyjazdu do CIECHOCINKA ordynuje w TORUNIU tylko w poniedziałki środy i piątki od godz. 5—7 po poł.

Dr. Rudke
specjalista chorób kobiecych
Bydgoska 10. 8598

Nabożeństwa w Zielone Świątki

Dzisiaj w sobotę, w wigilię zesłania Ducha św. obowiązuje post i abstinencja.
Porządek nabożeństw w czasie świąt jest następujący: w kościele Najsw. Marji Panny — o godz. 7 msza św. z kazaniem, o godz. 9 cisza msza św., o godz. 10 msza św. z kazaniem, o godz. 12 msza św. W drugie święto msze św. jak w pierwsze święto. W kościele św. Jakóba: w pierwsze dzień świąt msza św. o godz. 7, 9, o godz. 10 suma z asystą i kazaniem, o godz. 12 msza św. W drugi dzień świąt msze św. będą tego samego porządku. Nabożeństwo majowe o godz. 15-tej. W parafji św. Jana: w pierwszy dzień świąt o godz. 7, 8, 10, 11, 45. W drugi dzień świąt o godz. 7, 8 i 10.

Zawody gier sportowych o mistrzostwo Pomorza

Dnia 25 b. m. (drugie święto) odbędą się zawody gier sportowych o mistrzostwo Pomorza w piłce siatkowej na Stadionie Wojskowym (Bydgoskie Przedmieście).
Zawody budzą wielkie zainteresowanie, gdyż w grach sportowych biorą udział młodzieńcy jak i mężczyźni w sile wieku i każdy, który raz będzie a takich zawodach, sam nawet zagra, gdyż gry sportowe nie wymagają wielkich sił fizycznych.
Ceny miejsc minimalne, wobec czego spodziewany jest wielki udział publiczności.

Wyścigi kolarskie

Wyścigi kolarskie o mistrzostwo Klubu WCZS. Gryf, podług planu PZTK. odbędą się dnia 24 maja na trasie Toruń—Solec—Toruń o godz. 15-tej. Start i meta w Podgórzu. Niezadowolony, którzy chcą brać udział, placą 2 zł. wpisowego. Zgłoszenia przyjmuje kpt. Bródza Kadra 8 baonu sanitarnego, por. Brzeziński Dyon Pom. Art. S. Kinca Bydgoska 31.

Wielka zniżka cen!
Nie kupujecie żadnych mebli, dopóki nie przekonacie się o wielkim wyboju tak w komplecie całych pokoi, jak i pojedynczych meblach znanego i jakości i niskiej cen
NAJSTARSZEGO SKŁADU MEBLI w TORUNIU
Bracia Sews
Mostowa 30. Telefon 84.

700 bezrobotnych zatrudnia Magistrat przy robotach ziemnych

dzięki subwencjom otrzymanym przez Urząd Wojewódzki
Liczba zatrudnionych przy robotach ziemnych bezrobotnych wzrosła ostatnio do 700. Roboty ziemne, przy których zatrudnia się bezrobotnych, prowadzi Magistrat, jak wiadomo, dzięki otrzymanym funduszom ze strony Województwa. Subwencje te wynoszą tygodniowo 10.000 zł.
Bezrobotnych zatrudnia Magistrat w obecnej chwili przy pracach w ogrodach i folwarkach miejskich, ogródkach jordanowskich i przy zakładaniu skweru przed kościołem parafjalnym na Mokrem. Liczba zatrudnionych przy wspomnianych pracach powiększyła się w ciągu b. m. z 400 na 700 ludzi.
Dotychczas, jak o tem już pisaliśmy, wykonywane są prace w folwarkach miejskich, gdzie karzuje się tereny, przeprowadza się częściową meljorację łąk i t. d.
W najbliższym czasie projektuje się wznowienie prac ziemnych nad Wisłą przy budowie nowej ulicy, mającej połączyć Jakóbskie Przedmieście z śródmieściem.

III walny zjazd Absolwentów Szkół Handlowych

W czasie Zielonych Świąt obradować będzie w wielkiej sali „Dworu Artusa” III Walny Zjazd Delegatów Związku Stowarzyszeń Absolwentów Szkół Handlowych R. P. Otwarcie zjazdu nastąpi o godz. 10.30.
Zjazd obecny będzie uroczystą manifestacją sił absolwentów średnich szkół handlowych. Zjazd zapowiada się bardzo pomyslnie, i reprezentowany będzie nie tylko przez oficjalnych delegatów ale także przez wielu członków Stowarzyszenia, przybywających w charakterze gości, obrady zjazdu przyrzekło również zaszczyścić swą obecnością szereg poważnych osobistości na terenie naszego Województwa.
Związek Stowarzyszeń Absolwentów Szkół Handlowych R. P., której centrala mieści się w Poznaniu, powstał w połowie 1928 r. Jednym z naczelnych celów i dążeń Związku zakreślonym na wielką przestrzeń czasu, jest unarodowienie handlu i wydarcie go z rąk wrogim elementom polskości. Pośrednim środkiem, to obrona godności stanu kupieckiego i wyrobienie wśród społeczeństwa zrozumienia doniosłości rodzimego handlu, wreszcie wyrobienie wśród kupców i całego społeczeństwa należytego zrozumienia konieczności wykształcenia zawodowego.
Porządek zjazdu obejmuje: roczne sprawozdanie: Zarządu, Komisji rewizyjnej, Sądu Koleżeńskiego, Komisji Ideowo Programowej, Reprezentacji Warszawskiej, Okręgu Pomorskiego, referaty dyr. R. Kociurskiego p. t. „Zadania absolwentów szkoły handlowej w życiu gospodarczym” i kol. Brzeszczyńskiego ze Zgromadzenia p. t. „Podstawy duchowe człowieka w życiu zbiorowym”; następnie porządek przewidyje przeprowadzenie szeregu wniosków Zarządu i Stowarzyszeń oraz omówienie obecnej sytuacji gospodarczej i roli absolwenta, zatrudnionego w handlu i przemyśle, a wreszcie wybór władz Związku na następną kadencję.

Z miasta

— Wielki Festyn Ludowy w Zieleńcu. Dnia 24 maja staniem Zw. P. Ob. Kobiet odbędzie się w Zieleńcu „Wielki Festyn Ludowy” z następującym programem: 1) strzelanie do celu; 2) rzucanie kółek; 3) kolo szczęścia; 4) poczta francuska; 5) konkurs pięknych oczu; 6) dancing w ogrodzie i wiele innych niespodzianek. Wstęp 30 gr.; dzieci i żołnierze placą połowę. Początek o godz. 15-tej.
— Związek Pracy Obyw. Kobiet, urządząc „Tydzień Dziecka”, prosi panie członkinie o konieczne przybycie na zebranie do sekretariatu, dnia 23 b. m. o godz. 17-tej.
— Na kolonje letnie Z. O. K. Z. dla dzieci polskich z Niemiec, Gdańska i Ziemi Zachodnich, złożyli na konto P. K. O. nr. 206229 Okręgu Pomorskiego Z. O. K. Z. ofiarę w kwocie: 1 zł ks. Bernard Dąbrowski z Kamienia-Pom.; 1 zł ks. A. Preiss z Góschycy; 10 zł dr. med. A. Kobylewski z Brus, 5 zł ks. prob. Marchlewski z Łążyca; 1,50 zł ks. Lewandowski z Sypniewa.
— Festyn Kola Przyjaciół Harcerzy w Cegieli. Dnia 24 b. m. w pierwszy dzień Zielonych Świąt odbędzie się staniem Kola Przyjaciół Harcerzy festyn, urozmaicony atrakcjami jak: kolo szczęścia, ruletka, loteria fantowa, wędka, jazda na osiołku, kucyku i t. d. Przygotować będzie doborowa orkiestra. Wieczorem na sali dancing. Wstęp 30 gr. dzieci i żołnierze placą połowę. Dochód przeznaczony na kolonje letnie dla harcerzy. Początek o godz. 15-tej.
— Uniewinnienie. Wydział Odwoławczy Karny tut. Sądu Okręgowego po rozpatrzeniu sprawy Jana Gierszewskiego, zam. w Toruniu przy ul. Prostej 8-10, oskarżonego o ciężki wybrzyk z § 360 k. k. (oskarżony miał wyrazić się publicznie w wysokim stopniu obraźliwie pod adresem Rplitej), uniewinnił oskarżonego od oskarżenia dla braku dostatecznych dowodów, zatwierdzając wyrok Sądu Grodzkiego w Toruniu.

— Zaprośnienie. Polski Czerwony Krzyż zaprasza wszystkich zainteresowanych na rozłożenie obrazu pendzla art. mal. Prawdziwie-Szczawińskiej, które się odbędzie dn. 24. 5. br. o godz. 17.30 w sali „Oaza” przy ul. Bydgoskiej 12.
— Dancing w kasynie garnizonowym. Dnia w sobotę odbędzie się w salach oficerskiego kasyna garnizonowego (Zęglarska 8) dancing — urządzony przez sekcję towarzyską „Rodziny Wojskowej”. Początek o godz. 21-szej.
— Zarząd Rodziny Wojskowej Kolo Toruń zaprasza członkinie Kola na mszę św., która odbędzie się 27 bm. o godz. 9-tej rano w kościele garnizonowym.

— „Mała kawiarenka”. W pierwszy dzień Zielonych Świąt nastąpi otwarcie „Małej Sawoy” cukierni i mleczarni przy ul. Bydgoskiej wylotu ulicy Sienkiewicza. Uroczyste położenie vis a vis lauku w Parku Miejskim, niewątpliwie sprawi, że „Mała Sawoy” stanie się ulubionym miejscem spotkań na Bydgoskim, tem bardziej, że będzie to lokal urządzony bardzo gustownie i miłku. „Mała Sawoy” powstaje dzięki sprężystości i inicjatywie, kierownictwa cukierni „Sawoy”, a osoba p. Nalaskowskiego rzutkiego i sprężystego kupca daje rękojmię, że „Mała Sawoy” prowadzona będzie na odpowiednim poziomie.

— Wielki Festyn Majowy w Cegieli na rzecz budowy Domu Żołnierza w Toruniu. W niedzielę dn. 31 maja w parku „Cegieli” odbędzie się wielka zabawa wiosenna, z której całkowity dochód jest przeznaczony na budowę Domu Żołnierza w Toruniu. Komitet organizacyjny do kładła wszelkich starań, by zabawa wypadła jak najokazalej. Produkcje artystyczne, kolarskie, korsor kwiatowe, loteria fantowa, śpiew, muzyka, tańce, sztuczne ognie, rozrywki i zabawy dla dzieci itp. złożą się na wielce urozmaicony i niezwykle interesujący program. Wspomniane zapowiadające się festyn, urządzony na tak piękny i szlachetny cel jakim jest stworzenie w naszym mieście Domu Żołnierza, ściąganie niewątpliwie tłumy publiczności do parku „Cegieli” w ostatnią niedzielę maja.

Początek zabawy o godz. 15-tej. Wstęp 30 groszy od osoby, dzieci do lat 10 bezpłatnie.

Z teatru

— Premjera. Dziś w sobotę dnia 23 bm. o godz. 20 premjera melodyjnej, dowcipnej operetki A. Renny'ego „Zuza”. Tyt. rolę młodej aktoreczki kreuje p. Janina Leonowicz, partnerem jej będzie reżyser Zdzitowiecki. Nowe tańce przygotowała p. Grossówna. Dyryguje prof. A. Wiliński.
— Repertuar świąteczny. W niedzielę dnia 24 bm. (I-sze święto) o godz. 16 popoł. (ceny zniżone) „Przygody dobrego wojaka Szwajka”. Wieczorem o godz. 20 komedia Maszyńskiego „Koniec i początek”.
W poniedziałek dnia 25 bm. (II-gie święto) o godz. 16 (ceny zniżone) rewja „Kwiaty Torunia”. Wieczorem operetka „Zuza”.
Na białym czworoboku
Palace — „Król żebraków”
„Król żebraków” — to bezwarunkowo jeden z piękniejszych filmów, jakie Palace wystawiło w bieżącym sezonie. Zachwyt publiczności wywołuje niezwykle piękna i artystyczna wystawa, stawiająca film na bardzo wysokim poziomie prawdziwej sztuki.
Czar średniowiecznego romantyzmu owiewa niezwykle fascynującą akcją, trzymającą nerwy widzów w nieustannym napięciu. Wystawa jest pierwszorzędną.
W rolach głównych: Królowa filmów dźwiękowych Jeanette Mc. Donald znana z „Parady miłości” i światowej sławy artysta opery znakomitego Dennis King. Należy podkreślić przepyszną dźwiękową stronę śpiewu zwłaszcza Jeanette Mc. Donald, tem więcej, że partje głosowe kobiece wychodzą z dźwiękowców rzadko kiedy dobrze. (zm)

W I. światło o godz. 4-tej popoł.
Otwarcie
Filiji Cukierni
„Savoy”
Z ogródkiem przy ul. Bydgoskiej róg Sienkiewicza
Specjalność nasze polskie lody
O łaskawe poparcie prosi
8656 **Gospodarz**

Pociąg wycieczkowy do Barbarki

W czasie Zielonych Świąt w niedzielę 24 i w poniedziałek 25 maja i 26 maja na linii Toruń-Mokre-Barbarka Dyrekcja Okręgowa Kolei Państw. w Gdańsku zezwoliła uruchomić pociąg wycieczkowy Mt. Nr. 3741/3742 i 3743/3744.
Pc. Mt. 3741 Toruń-Mokre odjazd 8.14, Barbarka przyjazd 8.36. Pc. Mt. 3743 Toruń-Mokre odjazd 14.23, Barbarka przyjazd 14.47. Pc. Mt. 3742 Barbarka odjazd 8.39, Toruń-Mokre przyjazd 9.00. Pc. Mt. 3744 Barbarka odjazd 15.50, Toruń-Mokre przyjazd 16.18.
Tak z Torunia-Przedm. jak i z Torunia-Miasto pociągi te mają odpowiednie połączenia. Na pociąg 3741 z Torunia-Mokrego odchodzi z Torunia-Przedm. pociąg o godz. 7.55. a z Torunia-Miasto o godz. 8.05, na pociąg 3743 odchodzi z Przedmieścia o godz. 13.57, z Mokrego o godz. 14.06.
Z pociągu 3742 odchodzi z Torunia-Mokre do Miasta i Przedmieścia pociąg o godz. 9.03, z pociągu 3744 o godz. 16.35.

Sensacyjne zawody w piłkę nożną

Jak już donosiliśmy, przyjeżdża do Torunia mistrzowska drużyna Wielkopolski K. S. Legia, by rozegrać na miejskim placu sportowym przy Szosie Chełmińskiej zawody w miejscowych klubach, i to w pierwszy dzień świąt z drużyną T. K. S. 29, zeszłorocznym mistrzem Pomorza, oraz w drugie święto z drużyną W. C. Z. S. „Gryf”, pretendenta na tegoroczny mistrz Pomorza.
Zawody rozpoczną się w oba dni świąt punktualnie o godz. 16.30. Jako przedmeczce rozegrają w pierwszy dzień świąt o godz. 15 drużyny 8 Pułku Sap. z drużyną W. C. Z. S. „Gryf”. pretendenta na tegoroczny mistrz wody o godz. 15-tej zawody o wejście do klasy A drużyn K. S. Astoria Bydgoszcz — K. S. „Zuch” Toruń.
Ze względu na ogromne zainteresowanie temi zawodami, należy się jak najwcześniej zapatrzeć w bilety wstępu w przedsprzedży w firmie Brzeski, ul. Szeroka 43 oraz w zakładzie fryzjerskim p. Kniecia, ul. Wielkie Garbary 22.

Restauracja pod „ORLEM”

Duża sala otwarta.
Duet Raltson z „Adrji” Warszawa.
Dancing od godz. 10-tej
Trunki, wina odleżałe
Ceny znacznie zniżone.

Żydzi potrzebowali komornika

Komornik Piechowiak otrzymał zlecenie zajęcia roweru stanowiącego własność żydków Brzezińskich. Gdy przystąpił do wykonania zajęcia, 3 żydowskich wyrostków rzuciło się na niego, wyrwijąc mu rower. W czasie szamotanina komornik odniósł lekkie obrażenia.
Za czyn ten znaleźli się 3 żydówkowie na ławie oskarżonych. Sąd po przesłuchaniu komornika i świadka tego zajęcia zasądził wojowniczych wyrostków Moszka i Abrahama Brzezińskich każdego na 2 tygodnie więzienia, 3 uwolnił.

Czyje zwłoki?

W dniu wczorajszym rybak Borhard znalazł na prawym brzegu Wisły kościotrupa. Przeprowadzone przez policję dochodzenia stwierdziły, że są to szczątki kościotrupa męskiego, składające się z żeber, miedniczy oraz górnych części nóg bez głowy i dolnych części nóg. Przy górnych częściach nóg widoczne są jeszcze strzępy granatowych spodni.
Przypuszcza się, że części kościotrupa przypłynęły prawdopodobnie w czasie ostatniego wysokiego stanu wody. Powiadomiona prokuratura prowadzi dalsze dochodzenia.

Gieldy

Warszawskie notowania walutowe.

z dnia 22. V. 1931 r.

Tranzakcje	Sprzedaj	Kupno
WALUTY.		
Dolary St. Zjedn.	8,91—8,89	
Franki francuskie	—	
Franki szwajcarskie	—	
Funty angielskie	—	
DEWIZY.		
Belgia	124,20—123,89	
Białogrod	—	
Budapeszt	—	
Bukareszt	—	
Gdańsk	—	
Holandja	358,70—357,80	
Kopenhaga	—	
Londyn	43,41 $\frac{1}{2}$ —43,31	
Nowy York	8,919—8,899	
Nowy York telegr.	8,925—8,905	
Oslo	—	
Paryż	34,91—34,82	
Praga	26,44—26,38	
Sztokholm	—	
Szwajcaria	172,16—171,73	
Wiedeń	125,43—125,12	
Włochy	46,73—46,61	
Hiszpanja	—	
Żyga	—	
Berlin (w obrotach nieoficj.)	212,54—	

Notowania ziemiopłodów w Poznaniu

Dostawa bieżąca, parytet Poznań, handel hurtowy

za 100 kg. z dn. 22 V. 1931 r.

Żyto	29,25—29,75
Pszenica	33,50—34,00
Jęczmień browarniany	—
zwyecz. przemiał.	27,00—28,00
Owies pomorski	30,00—31,00
Mąka żytnia	—
65%	44,00—45,00
pszenna 65%	53,00—56,00
Otręby żytnie	24,00—25,00
pszenne	—
Rzepak	—
Wyka	—
Peluszka	—
Fasola	—
Ziemiaki jadalne	—
fabryczne	—
eksportowe	—
Płatki ziemniaczane	—
Siemien lniane	—
Groch polny	32,00—33,00
Victoria	38,00—42,00
Seradela	—
Lubin niebieski	26,00—28,00
złoty	34,00—38,00
Koniczyna żółta odlusk.	—
czerna	—
biała	—
szwedzka	—
Jęczmień	—
Siano luźne	—
prasowane	—
Słoma luźna	—
prasowana	—
jara luźna	—
prasowana	—
pszenna luźna	—

Notowania ziemiopłodów w Berlinie

Ceny w R.M. Zboże i nasiona oleiste za 1000 kg. inne za 100 kg. z dnia 22. V. 1931.

Pszenica marchijska	201,00—203,00
Żyto marchijskie	—

Powstanie placówki Związku Strzeleckiego w Kowalewie Pomorskiej

Dnia 20 b. m. odbyło się zebranie organizacyjne Zw. Strzeleckiego w Kowalewie Pom. przy udziale 150 osób z pośród miejscowej młodzieży i starszych.

Na zebranie przybyli z ramienia Pow. Kom. P. W. i W. F. p. wicestarosta Cwinarowicz i Pow. Kom. P. W. por. Kuliszewski. Zebranie zagał burmistrz Kuchler, poczem na marszałka zebrania wybrano p. nacz. Sądu Grodzkiego Lewickiego.

Referaty o organizacji pracy Zw. Strzeleckiego wygłosił p. por. Kuliszewski, a zarzuty skierowane przeciwko Zw. Strzeleckiemu odparte zostały przemówieniem p. wicestarosty Cwinarowicza.

Po przemówieniach wybrano zarząd z p. nacz. Sądu Grodzkiego Lewickim jako prezesem, a w skład zarządu weszli: p. burm. Kuchler wiceprezes, p. inż. Liszka skarbnik, p. Gierszewski ref. ośw., p. ppor. rez. Odyła komendant. Do oddziału Zw. Strzeleckiego zgłosiło się 40 przedpoborowych.

W wolnych głosach przemawiali pp. por. Kuliszewski i kierownik szkoły Gierszewski.

ŚWIECIE

Tydzień Czerwonego Krzyża. Zorganizowany w Tygodniu Czerwonego Krzyża, w dniu 24 maja szereg imprez propagandowo-dochodowych miał przebieg następujący:

Przed południem wcale intensywna kwesta uliczna, popołudniu pochód propagandowy z orkiestrą przez ulice miasta na Strzelnicę, gdzie odbył się koncert orkiestry kadry Marynarki

Wojskowej i pokaz sprzętu zatowarzonego O. P. G. i sanitarnego.

W dalszej części programu urządzono pokaz natarcia nieprzyjacielskiego na miejskim boisku sportowym z zagazowaniem terenu walki i pracą służby sanitarnej.

W czasie natarcia wypuszczono kilkanaście gołębi pocztowych, mających zademonstrować sposób używania tych skrzydlatych gościów do służby informacyjnej na terenie walki.

Jako ostatni punkt programu odbył się konkurs modeli latających samolotów, który nie przyniósł pożądaných rezultatów.

W wykonaniu natarcia i demonstracji pomocy sanitarnej na terenie walki brał udział Gimn. Hufiec Szkolny.

Egzamin dojrzałości w Państwowym Gimnazjum Humanistycznym w Świecie odbył się w dniach 18, 19 i 20 b.m. pod przewodnictwem wizytatora Kuratorium O. S. Pom. p. Florjana Kozaneckiego.

Z pośród 28 abiturjentów niedopuszczono do egzaminu piśmennego 5, a do egzaminu ustnego 1 abiturjenta. Świadectwo dojrzałości przyznano następującym abiturjentom: Binnek Roman, Binnek Zygmunt, Biskup Edmund, Domański Kazimierz, Dudzik Bolesław, Gushmann Maksymilian, Hering Alfons, Igiński Leon, Kielbratowski Alfons (ekstern.), Kielpiński Feliks, Manikowski Mieczysław, Maniszewski Józef, Markowicz Zygmunt, Mrozik Konrad, Nieszulski Józef, Nitka Wiktor, Parczewski Tadeusz, Piosik Konrad, Smeja Henryk, Stalmierski Alfons, Wedelstaedt Konrad, Żurek Jan.

Bracia Binnek synowie zasłużonego i wielce w powiecie tczewskim cenionego śp. inspektora szkolnego Binneka wybierają się na studia. Zygmunt zamierza studiować medycynę, Roman zaś teologię.

Chelmża

Uroczysty obchód encykliki „Rerum Novarum“. Wczoraj wieczorem odbyło się zebranie prezosów miejscowych towarzystw celem zorganizowania obchodu encykliki „Rerum Novarum“, który ma się odbyć dn. 31 bm. Po zgajeniu przez p. prezesa Katolick. Stowarz. Robotn. Polsk. Makuszeckiego zabrał głos ks. prałat Szidzik, miejsc. proboszcz, podkreślając znaczenie encykliki. Po żywej dyskusji nad ułożeniem programu uroczystości encykliki, prezes zakończył zebranie.

Tczew

Zebrań Opieki Rodzicielskiej przy Szkole nr. 4. Dnia 10. 5. br. odbyło się zebranie okresowe O. R. przy Szkole nr. 4, przy bardzo licznym udziale gości i członków. Zebraniem przewodniczył p. Boroński. Zebranie tworzyło dwie części. Pierwszą część zebrania stanowiły występy dzieci szkolnych w artystycznie udekorowanej salce szkolnej, które składały się z śpiewu chórowego, pod sprężystą batutą p. Grochowskiego, deklamacje, oraz obrazu scenicznego — „Pensjonarki“ — reżyserowaną przez p. Reginę Arndtównę. Całość została przyjęta z wielkim zadowoleniem, czego dowodem były długie i burzliwe oklaski.

Część drugą stanowiło właściwe zebranie. Po załatwieniu wstępnych formalności, wygłosił kierownik szkoły p. Sugajski szeroko ujęty referat na temat: „Współpracy szkoły z domem“. Ciekawe i aktualne zagadnienia, poruszone w referacie powodowały żywą dyskusję.

Następnie omawiano uchwały zarządu dotyczące wysłania dzieci na kolonie letnie do województw centralnych na koszt O. R. i wycieczki dla wszystkich dzieci przy końcu czerwca do pięknych okolic Swarożyn (pow. Tczew). Przyjęto również projekt wycieczki o charakterze krajoznawczym do Krakowa.

W wolnych głosach poruszono sprawę eklaudek członkowskich, oraz ich racjonalnego zużycia. Zaznaczyć należy, że kasa O. R. sfinansowała dotychczas gwiazdkę dla biednej dziatwy, część akcji dożywiania, a obecnie bierze na siebie wspomniane wycieczki, oraz wysyłkę dzieci biednych na kolonie letnie.

Dotychczasowa praca zarządu zasługuje na prawdziwe uznanie. Pracy tej „Szczęść Boże“.

Obecny.

Programy radiowe

Niedziela 24 maja.

Warszawa 10,00 Tr. uroczystego nabożeństwa z placu Alarmowego Korpusu Kadetów Nr. 1 we Lwowie. 12,15 Poranek symf. z Filh. Warsz. 14,00 Pogadanka dla gospodyń wiejsk. wygl. p. M. Karczewska. 14,30 Muzyka w wyk. ork. Różewicza. 14,30 Odczyt roln. „Tarło karp i wyląg młodzieży“ wygl. inż. Zb. Sosnowski. 14,50 Muzyka w wyk. ork. Różewicza. — 15,00 Odczyt roln. „Letnie żywienie i pielęgnacja niosek“ wygl. inż. J. Czyżewski. 15,40 Program dla dzieci starszych: 1) „Co się dzieje na świecie“ (dwutyg. radiowy w oprac. p. J. Milwskiego) 2) Tr. z Wilna. 17,40 Koncert popularny. 19,25 P. M. Znatowicz i Szczepańska wygl. feljton pt. „Amerykańskie dziecko“ 20,30 Koncert wieczorny. 22,00 P. F. Goetel wygl. feljton pt. „Mój pierwszy dzień w Indjach“. 22,15 Recital na klawosynie. 23,00 Muzyka taneczna.

Wiedeń 11,05 Koncert symfoniczny. Davenporty 17,30 Recital wolonczelowy Maurycyc Eisenberga. Ryga 18,30 „Carmen“ opera Bizeta. Tr. z Teatru Narodowego. Lipsk 19,15 „Ingeborga“ komedia Kurta Goetzta. Kopenhaga 20,00 „Sen nocy letniej“ opera Mendelssohna. Medjolan 20,45 „Mefisto“ opera Arriga Boita.

P. P. „Żegluga Polska“

ROZKŁAD

na dzień 24 i 25 maja 1931 roku.

S	10,10	11,35	14	o.	Gdynia	p.	10,20	13,40	16,50	18,10
9,10	12,10	12,35	15,10	p.	Hel	o.	9,20	12,30	15,00	17,00
			10,10	o.	Gdynia	p.	16,50			
			10,45	p.	Sopoty	o.	16,20			
			11,00	o.	Sopoty	p.	16,10			
			12,10	p.	Hel	o.	15,00			

W Gdyni statek przybija do przystani P. P. „Żegluga Polska“. Przy silnych wiatrach wschodnich flaga będzie spuszczona do połowy i statek będzie przybijał w wewnętrznym basenie portowym. W wypadkach przerwania komunikacji flaga przedsiębiorstwa na przystani będzie zupełnie spuszczone.

Bilety niżkowe dla zbiorowych wycieczek składających się z ponad 30 osób można nabywać u kapitana statku. — S — przez Sopoty.

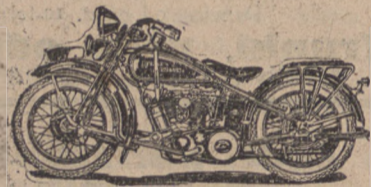
Statek przewozi wszelkie towary według ustalonej taryfy.

CENY BILETÓW:	Gdynia — Hel	pojed. Zł. 3,—	powrotny Zł. 5,—
	Gdynia — Sopoty	„ 1,50	„ 2,50
	Sopoty — Hel	„ 3,—	„ 5,—

Wszelkich informacji dotyczących ruchu pasażerskiego oraz wynajęcia statku udziela:

Wydział Pasażerski P.P. „Żegluga Polska“ Tel. 1033.

P. P. „Żegluga Polska“ zastrzega sobie prawo zmiany rozkładu w razie niezależnych od Dyrekcji „Żeglugi Polskiej“ przeszkód.

MOTOCYKLE HARLEY-DAVIDSON NEW-HUDSON TRIUMPH

Generalny zastępca:
MOTORSPORT właśc. Gebr. Franzkowski
GDAŃSK-WRZESZCZ, Marienstrasse 22-23

Masażystka kosmetyczna

Sprzedam

lub zamienię na kamienieć pierwszy magazyń szkła i porcelany oraz towarów luksusowych w Poznaniu przy pierwszorzędnej ulicy zaprowadzony od 30-let. Oferty „Par“ Poznań, Aleja Marcinkowskiego 11 pód nr. 20130. 329

Potrzebne

od zaraz rutyonwana kasa i bufetowa „Bar Gastronomia“ Szeroka 28. 8399

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 26. 5. 31 o godz. 14 popoł. licytować będą przy Drodze Czerwonej 3 najwięcej dającym za natychmiastową zapłatą a to: radioaparat 4-lampowy i pokój męski.

Kozak, komornik sądowy.

KAKADU

Zoppot, Nordstr. 9.

Wyświetlona kuchnia — Kucharz Sabisch

Pierwszorzędny program kabaretowy.

Ellen Piehl — Tańce charakterystyczne. Sora von Laszewska — Śpiewaczka koloraturowa. Ered Friedrich — Artysta na śpiewnej pile.

Występ gościnnie:

Norma de Virell and Joe — modna para taneczna z Hotel de Paris, Monte Carlo. 3 Sisters. Orwie — Modne występy taneczne.

Fischera Kapela taneczna.

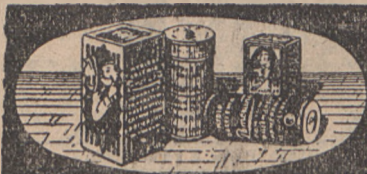
W pierwsze i drugie święto Herbata z tańcami. — Bez przymusu wina i jedzenia.

Samochod-Limuzyna

marki Buick 1928 w bardzo dobrym stanie okazuje się do sprzedania. 8620

P. P. „Żegluga Polska“ Gdynia, tel. 10-30.

Z GRUDZIĄDZA

NAJLEPSZYM MYDŁEM DO GOLENIA DOBY OBECNEJ JEST
MYDŁO DO GOLENIA *Pomerania*
 T. POMERANIA
 KAZIMIERZ WOŁSKI I SYN - GRUDZIĄDZ (POMORZE)
 ZWRACAMY UWAGĘ NA MARKĘ *Pomerania*

Rok założenia 1846.
 Adr. Telegr. „Komunalna”
 Konto czek.: Poznań Nr. 204.108.

Komunalna Kasa Oszczędności

Rok założenia 1846.
 Adr. Telegr. „Komunalna”
 Konto czek.: Poznań Nr. 204.108.

powiatu grudziądzkiego w Grudziądzu ul. Wybickiego 39, Tel. 220 i 284.

Przyjmuje wkłady oszczędnościowe za wysokim oprocentowaniem i załatwia wszelkie transakcje bankowe.
 Stan wkładów oszczędnościowych w Kasie wynosi według ostatniego bilansu ca. 3, mil. zł na 17.500 książeczkach.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

We wtorek dnia 26. 5. br. o godzinie 10-tej sprzedawac będę za gotówkę więcej dającemu w Łasinie: 20 osi do wozów, 2000 kg. żelaza sztabowego, 15 ctn. podków, 120 kuksów na osi, 20 arkuszy blachy cynkowej, 4 walki siatki drucianej, 600 kg. łańcuchów, 200 noży do sieczkarni, 300 kg. oliwy, 2 wagi dziesiętne, 25 koszy wiklinowych, 100 naczyń fajansowych, 40 dętek rowerowych, 20 mtr. kubicznych drzewa, około 2000 kg. wapna gaszonego, 3 skrzynie sliwek suszonych i powózki. Zbiórka reflektantów na rynku. O godzinie 14-tej w Portęcinach u P. Pryby: jałowicę i maszynę do szycia.

Dobrzański, komornik sądowy w Grudziądzu.

WYWOŁANIE.

Kuna Steinmeyer zamieszkała Michale pow. Świecie zastąpiona przez adwokata Dr. Berneckiego w Grudziądzu wystąpiła z wnioskiem, by unieważnić list hipoteczny dotyczący hipoteki zapisanej na nieruchomości Michale tom III. karta 105 w dziale III poz. 20 na 20000 mk. z 4½% odsetkami na rzecz Cukrowni Świecie (Schwetz Zuckerfabrik w Świeciu).

Posiadacz zaginionego listu wzywa się, by w niżej oznaczonym sądzie najpóźniej w terminie dnia 17 września 1931 godzina 10-ta pokój L. 18 prawa swe zgłosił i dokument przedłożył, gdyż inaczej dokument ten zostanie uznany za nieważny. 8649

3. F. 3/31.
 Grudziądz, dnia 17 kwietnia 1931 r.
 Sąd Grodzki.

WYWOŁANIE.

Kazimiera Olszewska z domu Damińska oraz jej mąż Stefan Błażej Olszewski jako opiekun nieletnich Damińskich zamieszkałych w Ciechanowie koło Mławy zastąpionych przez adwokatów Wysockiego i Rudkę w Grudziądzu wniosli o wywołanie listu hipotecznego odnoszącego się do hipoteki 8000 mk. z 5% odsetkami zapisanych na nieruchomości Michale karta 74 i 116 pod poz. 23 wzgl. 7 działu III księgi gruntowej na rzecz Małgorzaty Heyne z domu Proll. Posiadacz listu hipotecznego wzywa się, by najpóźniej w terminie wywoławczym wyznaczonym na dzień 17 września 1931 godzina 10-ta przed południem w niżej podpisanym sądzie zgłosił swe prawa i przedłożył dokument, w przeciwnym razie dokument ten zostanie pozbawiony mocy prawnej. 8648

3. F. 1/31.
 Grudziądz, dnia 15 kwietnia 1931 r.
 Sąd Grodzki.

OGŁOSZENIE.

Magistrat miasta Grudziądza zatrudni 2 ludzi przy chwytaniu psów, biegających swobodnie w obrębie tut. miasta.

Zgłoszenia Ratusz, pokój nr. 213. 8647
 Grudziądz, dnia 22 maja 1931 r.
 Prezydent miasta:
 w z.
 (—) Michalowski,
 asesor magistratu.

OGŁOSZENIE.

W tutejszym rejestrze handlowym A pod Nr. 77 zapisano firmę: „Polska Agencja Handlowa Polish Trading Agency Jan Słodziński Gdynia — Port w Gdyni, a jako właściciela Jana Słodzińskiego, przemysłowca w Gdyni.

Gdynia, dnia 17 czerwca 1930 r.
 Sąd Powiatowy.

Eleganckie ubrania

na święta

8655

kupuje się w firmie

WIKTOR SZULC

Telefon 385 GRUDZIĄDZ Toruńska 7
 BŁAWATY - KONFEKCYJA - GALANTERJA

Mimo najlepszych jakości

Najniższe ceny Zł. 19,50
 „ 22,50
 „ 27,50

HERNES

Grudziądz, Wybickiego 6/8 8449

Pianina Jähnego

sprzedaje z gwarancją na dogodnych warunkach

Fabryka Fortepianów

W. Jähne

Bydgoszcz
 Gdańska 149. tel. 2225
 Filje:
 Grudziądz,
 Toruńska 17/19.
 Poznań, Gwarna 10.

Tapety

farby, lakiery, pokost, kredę
 pendzle kupujcie tylko
 w pierwszym w Grudziądzu
 polskim składzie tapet Sikory
 ulica Lipowa 11a. Ceny
 konkurencyjne. 8650

Fabrykę

Sprzedam lub zamienię na
 dom. Dochód miesięczny
 2.000 zł. Oferty do „Dnia
 Grudziądzkiego” pod
 „Starość” 8446

Wózki dziecięce

m. innemi marki Kon-Kon
 poleca najtaniej

B. Pellowka i Syn

Toruń, Sw. Ducha 3,
 róg Rabińskiej 8297

Grudziądz, 3 maja 41
 róg Klasztornej

Pierwszorzędna korespondentka

polsko-niemiecka i francusko
 angielska, siła samodzielną,
 z kilkuletnią praktyką, do
 breimi świadectwami i referen-
 rencjami, pisząca biegle na
 maszynie, obeznana z wszel-
 kiemi pracami biurowymi:
 księgowość, statystyką itd.
poszukuje posady.
 Zgłoszenia pod „Korespon-
 dentka” do Redakcji „Dnia
 Grudziądzkiego” w Grud-
 ziądzu. 8593

Miejsce spotkań dla przyjezdnych

RESTAURACJA GRUDZIĄDZ

Plac 23 Stycznia 19 — Telef. 735

Oblady z 3 dań 1,20. Gorące potrawy oraz na-
 poje wszelkiego gatunku o każdej porze dnia.
 Lokal obok przystanku tramw. 5 min. od dworca.

Kolacja à la carte już
 od 80 gr. począwszy 7056

właśc.: Józef Grzeszkowiak

Miejsce spotkań dla przyjezdnych

Najelegantsze wiosenne demisezonowe

MODELE

tylko nabyć można w firmie

„Chic de Paris”
 Grudziądz, Szewska 1. 8654

Ceny bezkonkurencyjne. Ekspedycja pilna.

Osiedliłem się w Grudziądzu

i prowadzę kancelarię adwokacką wspólnie z p. adwokatem i notariuszem
 Słelskim przy ul. Groblowej 3.

Dr. Bolesław Michalski

adwokat i obrońca wojskowy.

Jedyny fachowy Zakład
 Kamieniarsko-rzeźbiarski
 wykonuje

pomniki nagrobki

ozdoby budowlane
 i inne prace w zakresie mego
 przedsiębiorstwa wchodzące.

Jan Kostuchowski
 Grudziądz
 Tuszewska Grobla 1. 7802

DANCING OGRODOWY

Ogród Pałacowy Marsz. Focha 15/16

Przypominamy Szanownym Bywalcom i Sympatykom, że podczas świąt przygrywa znakomita orkiestra pod batutą p. kapelmistrza HOLONIA już od godziny 4-tej popołudniu. - - W południe Matinée

Bufet obfity
 Napoje chłodzące
 Ceny umiarkowane

F. Dominikowski,
 gospodarz

8641

DZWON - Gdy światło Ci zgaśnie
MACIEJEWSKI 816 tel. w Grudziądzu
 416 tel. w Toruniu
ZAKŁADY ELEKTROTECHNICZNE F. MACIEJEWSKI
 GRUDZIĄDZ, Mickiewicza 4 — Oddział Toruń, Stary Rynek 25 I p.
 Radio! Motory! Ładowanie akumulatorów! Instalacje! Tanie! Fachowo!

Duże lustro z szafka zegar ścienny, białe łóżko dziecięce, tanio na sprzedaż. Grudziądz, ul. Groblowa 6. III. p. na lewo. Od godz. 11—12-jej i od godz. 4—6-jej pop. 8391

Kapelusze modne
 650, 850, 1250, 1650
 do najlepszych polecą
THE GENTLEMAN
 właśc. Czesław Nowacki
 Grudziądz, Wybickiego 5. 8107

Z powodu renowacji, lokal mój
„Bar Pod Trzema Królami“
 przy ulicy Mickiewicza 27 będzie
NIECZYNNY
 od 26 do 30 maja br. włącznie.
 O niniejszem podaję do łaskawej wiadomości moim Szanownym Gościom i Znajomym 8651
Franciszek Hajdel
 właśc. „Baru Pod Trzema Królami“.

Wszędzie powitają Pana z respektem!
 Po wyglądzie ubrania, po jakości materiału, poznać z kłm się ma do czynienia!
Najpiękniejsze materiały, gdzie można je kupić korzystnie, jeśli nie w
składach fabrycznych
 dla detalicznej sprzedaży fabryki sukna w Bielsku
Gustaw MOLENDĄ i Syn
 w Grudziądzu, Toruńska 21, Bydgoszczy, Gdańska 8, Toruń, Łazienna 26, Poznaniu, plac Śto Krzyski 1. 8653

RESTAURACJA „WANDA“
 Grudziądz Lipowa 3
 POLECA: 7057
 zsiadłe mleko z Kartollami i grochówkę z Kopytkami.
 Wyszynk napojów alkoholowych. Obfity bufet. Billard.

Małatek 8582
 130 morg w kulturze ze zasiewami kompletnym inwentarzem, żywymi i martwym, do sprzedania lub wydzierżawienia.
Józef Bisarek
 Nowe Mosty poczta Łasin, powiat Grudziądz

Pierwsza Wycieczka do Sartowic
 W drugi dzień świąt t. j. 25. bm., Towarzystwo Żeglugi Rzecznej „VISTULA“, urządza wycieczkę Pasażerskim Parostatkiem, wygodnie urządzonej. Doborowa orkiestra - Bufet obficie zaopatrzonej. 8652
 Odjazd z przystani nad Wisłą o godzinie 8-mej rano. W razie niepogody wycieczka odbędzie się w następną niedzielę.
Ceny biletów w obie strony 2.— zł., dla dzieci 1.— zł.
Przedprzedaż w kiosku p. Konarkowskiego ul. Mickiewicza.
 W dniu odjazdu sprzedaż na przystani od godz. 6-tej rano.

Farby Lakiery Pokosty Kredy Pendzle
 najtaniej
L. E. Hanczewski
 Hurt Detal
 Grudziądz Toruńska 10. 6839

Ziola lecznicze
 według przepisów sławnych lekarzy przeciw chorobom żółdzy, kiszek, płuc, nerwów, wątroby, nerek, pęcherza, hemoroidom, upławom, obstrukcji, kamiciom żółciowym, kaszlowi, astmie błędny, sklerozie, artretyzmowi, reumatyzmowi, etc. Żądajcie bezpłatnej broszury pouczającej. Adres: Liszki Apteka 6566
 Największy wybór
 Najnowsze fasony
 Najniższe ceny
 Kapelusze damskich Parasolek Pończoch
Salon Mód
 Toruń, Grudziądz,

Zagubiona
 książeczkę wojskową na nazwisko Makowski Franciszek z Grudziądza unieważniam.

Z BYDGOSZCZY

ZARZĄDZENIE SANITARNO-PORZĄDKOWE dotyczące tępienia szczurów w m. Bydgoszczy.
 Wobec pojawienia się licznie szczurów, notorycznych roznosicieli zarazy, w interesie zdrowia publicznego zarządza na podstawie §§ 1—4 rozporządzenia porządkowego Wojewody Poznańskiego z d. 18. 3. 1931, (Pozn. Dz. Wojew. Nr. 16 poz. 276 z dnia 11. 4. 1931) na obwód miasta Bydgoszczy wraz z przedmieściami masowe odszczurzenie według następującego porządku.
 § 1.
 Wszyscy właściciele (ewentl. zarządcy lub dzierżawcy) domów położonych na terenie miasta Bydgoszczy, są zobowiązani w swych realnościach wyłożyć truciną na szcury i to w dwóch terminach, a mianowicie dnia 15 i 22 czerwca b. r. wieczorem w miejscach najodpowiedniejszych i w sposób, podany im przez pp. aptekarzy wzgl. drogerzystów przy zakupie trucziny. Specjalnych zezwoleń na zakup trucziny wydawać się nie będzie. Nabycie trucziny jednakże musi być w odpowiednich miejscach sprzedaży poświadczony przyłożeniem pieczętki i wypisaniem daty nabycia na pudełku wzgl. opakowaniu trucziny. Opakowanie należy zachować i pokazać kontrolującemu urzędnikom jako dowód, że trucinę wyłożono, oraz należy przy rewizjach wszystkie miejsca wyłożenia trucziny wskazać celem następnego ich zbadania przez rewidującego urzędnika.
 § 2.
 Aby uniknąć otrucia zwierząt domowych, jak drobiu, kotów, psów i t. p. należy wyłożenie trucziny poprzedzić ostrzeżeniem wszystkich lokatorów danej realności, by na ten czas zamykali swoje zwierzęta.
 § 3.
 Do tępienia szczurów należy użyć wyłącznie jednego rodzaju trucziny, a mianowicie „ciasta fosforowego“. Innych truczyn nabywać wzgl. sprzedawać w celu zarządzonego niniejszem generalnego tępienia szczurów nie wolno. Nie wolno również wydawać ciasta fosforowego bez przepisanej w § 1 poświadczenia nabycia.
 § 4.
 Do wyłożenia trucziny w myśl niniejszego zarządzenia obowiązani są także zarządcy nieruchomości państwowych, samorządowych i wojskowych. Poza tem winni wyłożyć zarządzone trucinę we wskazanych powyżej terminach także wszyscy właściciele pp. sklepów żywnościowych (rzeźnickich, piekarskich i t. p.) jak i mleczarni.
 § 5.
 Niezastosowanie się do niniejszego zarządzenia karane będzie według § 5 cytowanego na wstępie rozp. wojewódzkiego z dnia 18. 3. 1931 grzywną do 60,— zł. lub odpowiednim arestem. 8637
 Bydgoszcz, dnia 21 maja 1931 r.
 Za Prezydenta Miasta:
 Naczelnik Wydziału Zdrowia
 (—) Dr. Nowakowski,
 lekarz miejski.

BROWAR BYDGOSKI
 poleca znane ze swej jakości:
 „Zdrój Wielkopolski“
 „Kozlak“
 „Matus“ piwo leczniczo-słodowe
 „Porter Wielkopolski“ 8636
 oraz Wody i Lemoniady.
 Przez popieranie powyższych dajecie chleb przez pracę Waszym tutejszym Współobywatelom.
BROWAR BYDGOSKI Sp. z o.o. Bydgoszcz, Ustronia 6 Tel. 1503 i 1508.

Dziś w sobotę dnia 23 maja r. b. o godz. 8.30 w ogrodzie Patzera otwarcie Teatru „Uśmiech Bydgoszczy“ pod kierunkiem Tadeusza Wołowski. Premjera rewji
„Nasze serca“
 plóra najwybitniejszych autorów i kompozytorów. udział przyjmuje ulubieniec stolicy z premierem pieśniarzy **Karolem Hanuszem** na czele. W niedzielę i poniedziałek 25 bm. po dwa przedstawienia połączone z zabawą ogrodową. Moc niespodzianek, spalanie ogni sztucznych i t.d. Ceny biletów od 1—4 zł. 8739

Wydzierżawę
 zaraz pensjonat w Jastarni nad pełnem morzem. Oferty do Administracji Dnia Bydgoskiego pod J. Z. 20. 8638
Szofer
 lat 27, kawaler, katolik, półroczna praktyka, może złożyć 500—600 złotych kaucji przy objęciu posady. Oferty proszę skierować do adm. „Dnia Bydgoskiego“ w Bydgoszczy pod „Kaucja“. 8603
Wytwórnia rowców „Juwel“
 poleca rowery masywne po bardzo przystępnych cenach, solidnie wykonane, nośność ramy gwarantowana od 8 do 10 ctr. Gwarancja 2-letnia. Bydgoszcz, Grunwaldzka 144. 7787

„ESPE“
 wchłaniacz potu nóg
 Patent „Urz. Patent. R. P. Z.“
 Do nabycia we wszystkich aptekach, drogeriach i perfumeryjach 7986

Polecamy nasz bogato zaopatrzonej skład we wszystkie
TOWARY ŻELAZNE, NARZĘDZIA
 oraz
SPRZĘTY KUCHENNE
F-a. JULJ. MUSOLFF
 Tow. z ogr. poręką
 ul. Gdańska 6 **BYDGOSZCZ** Tel. 26 i 1650 7524

7745 **MOTORY**
przeczepne do lodzi.
 przybory sportowe, gimnastyczne i przysposobienia wojskowego, nagrody, urządzenia sal gimnastycznych - poleca
SKŁADNICA SPORTOWA
 Bydgoszcz, ul. Sienkiewicza 9. Tel. 790.

Jeżeli Ci brak energii, równowagi, jeżeli czujesz zmęczenie, potrzebujesz dobrej rady, napisz natychmiast imię, rok, miesiąc urodzenia, określe Twoj charakter, zdolności, przeznaczenie bezpłatnie (75 gr. znaczki poczt. na przesyłkę załączyc). Analiza szczegółowa, horoskop, odpowiedź słynnego medjum Ewigny-Rara koszt. zł. 3. Przyjęcia osobiste, płatne, cały dzień. Warszawa, Psycho-Grafolog, Szyller-Szkolnik, Nowowiejska 32. Niniejsze ogłoszenie załączyc. 7861

Ceny niskie! 8640 Najlepsze gatunki!
BACZNOŚĆ!!!
 Najtańsze źródło zaopatrzone w smary i wszystkie oleje jadalne oliwy wszelkiego rodzaju po cenach konkurencyjnych w nowo utworzonym składzie p. t. „OLEUM“ przy Rynku Marszałka Piłsudskiego 15.

NAGROBKİ
 W wielkim wyborze wszelkiego rodzaju kamienia po cenach najniższej kalkulowanych
Marmur-Posadzki Terrazzo - Stopnie
 Specjalność: 8441
Sztuczny granit
 Garnitury na umywalki z marmuru i sztucznego kamienia w pierwszorzędnym wykonaniu
J. JOB, Największy skład kamieniarsko-rzeźbiarski.
 Bydgoszcz Telefon nr. 476 Dworkowa nr. 48
 Rok zel. 1905 Najtania nr. 7

Okazja
 Z powodu wyjazdu sprzedam dom wraz z składem, towarami i meblami, w tem 3 morgi ogrodu owocowego w ładnej miejscowości letniej za 18.000 zł. Zgłoszenia pod 18.000 — do „Dnia Bydgoskiego“. 8437
Mieszkanie
 8 pokojowe w budynku Mosińskiego 15 zaraz do wynajęcia Grosserowa Mickiewicza 18 II. 8627

Reklama dźwignią handlu!

INSTITUT POLYTECHNIQUE

66, Bd Exelmans, Paris (XVIe)

Wyższa Szkoła Techniczna nau-
czająca syst. korespondencyjnym
Rok założenia 1920.

SEKCJA POLSKA

(jęz. wykładowy — polski)

Przyjmuje się zapisy kandydatów na wydziały:

I. Elektrotechniczny

(dyplomy Montera, Technika i Inżyniera)

II. Inżyniersko-Budowlany

(dyplomy Technika i Inżyniera)

Program oraz warunki przyjęcia wysyła się
na żądanie. 7785

DOSTARCZAMY

WSZELKIE ARTYKUŁY BUDOWLANE

Cement portlandzki
Wapno palone i hydrauliczne
Gips
Trzcinę
Kredę spławianą
Cegłę paloną i białą
Dachówkę i pustaki
Papę dachową
Smolę węgl. i drzewną
Gudron
Lepnik
Carbolinum

OKucia budowlane
Siatka rabcowa
Tacski budowlane
Parkiet
Terrakotę w różn. kolorach
Glazurę w różn. kolorach
Kaflę w różn. kolorach
Wyroby szamotowe
Rury Ramionkowe
Gwoździe
Armatury do pieców

WĘGIEL - KOKS - ŻELAZO - PASZĘ

z naszych składów wzgl. wprost z fabryk na do-
godnych warunkach i po cenach konkurencyjnych

Towarzystwo Handlowe „CENTROHURT“

z ogr. odp.

G D Y N I A, Szosa Gdańska. . . . Telefon 1029.

Szkoła Zawodowa

od r. 1898

Kurs handlowy, stenografii,
maszyn biurowych, nowo-
czesnej księgowości rolni-
czej, przemysłowej, ręk-
dzielniczej, współdzielczej i
komunalnej i t. p. Czasne
dla wojsk. tylko zł. 20.—,
dla dojeżdżających zł. 25.—
miesięcznie. 1540

Dyrekcja Toruń Zeglarska
nr. 25, II p., telefon 897.

Pierwszorzędne kursy kroju

szycia i modelowania ukon-
cesjonowane przez kurator-
jum O. K. Pomorza. Kursy
podzielone, roczne, półrocz-
ne i trzymiesięczne. Salon
mód, modele paryskie, Mo-
stowa 18 parter I. 7633

Gdański obywatel

Polak, poszukuje dla córki,
lat 22, która pracowała długi
czas jako biuralistka a ad-
wokata, a umie też gotować,
prasować i szyc, jakiegokol-
wiek zajęcia w rodzinie pol-
skiej, bez wynagrodzenia,
aby nauczyla się po pol-
sku mówić. 8618

Maszynę

do pisania sprzedam Tulo-
dziecki Małe Garbary 5.
8657

Dziewczynkę

półroczną oddam za swoją.
Zgłoszenia do „Dnia Ka-
szubskiego” w Weiherowic.
8635

Potrzebny

czeladnik rzeźniczy do inter-
rosu i warsztatu. Trybus,
Gdynia Staromiejska. 8643

Gramofony

na raty

ELEKTRA

Toruń, Chelmińska 4.

**5 sypialni debo-
wych oraz bufet,
2 kredensy**

i inne pojedyncze meble

**Z masy upadłościowej
bardzo korzystnie**

lecz tylko za gotówkę

natchyniam sprzedam
I. Wierzbowski
Zarządca masy. Toruń, ul.
8658 Sienkiewicza 15.

**Osobne umebł,
mieszkanie**

z pokoje, kuchnia, łazienka,
po remoncie do wydzierż-
wienia, Z a u n e r, Toruń,
ulic Łazienna 28 II. 8579

Przetarg przymusowy

Dnia 26 maja 1931 r. o godz. 12-tej sprze-
dawać będą w Rudzkiem-Moście pow. Tuchola
najwięcej dającym za gotówkę około

10 m ³ desek odziemkowych	66 mm.
36 " " "	42 " "
32 " " "	38 " "
23 " " "	35 " "
20 " " "	32 " "
18 " " "	29 " "
87 " " "	28 " "
152 " " "	26 " "
406 " " "	23 " "
454 " " "	20 " "
13 " " "	16 " "
68 " " "	13 " "
40 „ kantówki 12X18	
14 „ „ 14X16	

Zbiórka licytantów przed tartakiem
w Rudzkiem-Moście pow. Tuchola.

(—) Gaca

komornik sądowy w Tucholi

rej. 726/31.

8608

Akwizytorów (orki)

do ratalnej sprzedaży artykułów domowego użytku
we wszystkich miejscowościach na wysoka prowizję
przyjmie firma Śląska.

Zgłoszenia osobiste i oferty kierować

Toruń, ul. Sukiennicza 11, Dunin
Godziny przyjęć od 3—7. 8585

Prowadząc dalej klinikę ortopedyczną i med.-mecz.
instytut zmarłego radcy san. dr. Wolffa, ordynuje
jako lekarz specjalista dla ortopedji

w Gdańsku przy ulicy Poggenpuhl 40.

Godziny przyjęć od 9—11 i od 3—5, prócz soboty
ppol. i niedziel. Czyny jestem dla wszystkich Kas.

Dr. Max Teuscher

8618

Tel. 21073.

Wyścigi konne w Sopocie!

W drugie święto Zielonych Świąt.

W poniedziałek, dnia 25 maja o godzinie 14.30
Siedem biegów, a między nimi **bieg z losowa-
niem.** Właściciel losu wygrywającego (los 0,50)
otrzyma wygrywającego konia lub 800 guldenów.

Zniżone ceny wstępu. 8532

Stawki przy totalizatorze od guldenów 2,50.

KONCERT.

— Miejsce postoju dla samochodów pod strząsą. —

Zwrócić!

Dr. med. Erich Senz

Gdańsk.

Heilige-Geist-Gasse Nr. 103

8333

Kasjerka

rutynowana, ze znajomością
buchalterji i korespondencji
poszukuje posady, najchę-
tniej na wsi. Doskonale
świadectwa, poważne refe-
rencje. Łaskawe zgłoszenia
„Dzień Pomorski” Toruń
Szeroka 11, pod 8605.

Gdańsk,

Heiligegeistgasse 11-12, I p. lewo
**Przyszłość przepowiada
astrologini.**

Horoskopy według obli-
czeń astronomicznych.
Przyjmuje od rana 9-tej
do 7-mej wieczór. 316

Chłopiec

do posyłek potrzebny. Zgło-
szenia tylko rodziców w so-
botę od 5-ej Adres w Dniu
Pomorskim. 8617

Zwózki Transport mebli

Przeprowadzki
wycielane wozy meblowe

Magazynowanie

we własnych zdrowych, jas-
nych, suchych magazynach

Przyjmuje

w komisowa sprzedaż meble
fortepiany, szafy żelazne
wszelkie towary itd. 7723

Ekspedycje

towaru i bagażu wykonuje
nejtaniej

Ludwik Szymański
Zeglarska 3 Toruń Tel. 909

Dom

sprzedam w Toruniu wolny
od lokatorów, ze sklepem.
Wiadomość Szowska 25.
8560

Skradziona

księżeczkę wojskową i do-
wód osobisty na nazwisko
Stanisław Grzybowski, wy-
dane przez miasto Łódź,
8624 unieważniam.

Akumulatory

poleca

ELEKTRA

Toruń, Chelmińska 4.

**Restauracja
„CRISTAL“**

Katarzyny 7.

po remoncie otwarta dziś
poleca smaczne **obłady**
od zł. 1,30 i **kolacje** od
zł. 0,90 8634

Kapelusze

damskie, męskie, słomkowe,
filcowe czyści, prasuje, fa-
sonuje, farbuję E. Królikie-
wicz, mistrz kapelusznicy
Mostowa 20. 7542

**Baterje
anodowe**

zawsze świeże

ELEKTRA

Toruń, Chelmińska 4.

Ugród i Restauracja

Z a m k o w a

Toruń

Wielkie Garbary

Jedyny ogród w śródmieściu

Wyborowa Ruchnia — — — Własna cukiernia

Codziennie Koncert.

8631

HOTEL

Naprzeciwko dworca głównego
Tel. 250-51 i 263-06.

CONTINENTAL

wl. Bałtyckie Tow. Terenowe z o. o.

3105

Przeszło 100 łózek
Łazienki, pływająca woda
Telefony w pokojach

GDAŃSK

Szanownej Publiczności 7025
 podajemy do wiadomości, że przyjmujemy

wkłady oszczędnościowe (depozyty)

w złotych obiegowych, w złotych w zlocie i w walutach obcych począwszy od 1,— zł. do każdej wysokości od których płacimy:

za wypowiedzeniem 1/2 rocznem	9 1/2 %
" " kwartalnem	9 %
" " miesięcznem	8 %
" " 14-to dniowem	7 %
" " dziennem	6 %
" " rocznem i większe sumy podług umowy.	

Zalatiwamy wszelkie czynności bankowe a mianowicie:

Otwieramy rachunki bieżące i czekowe, uskuteczniamy przekazy do wszelkich miejscowości w Polsce i zagranicą, zakupujemy i sprzedajemy obce waluty, dyskontujemy weksle, inkasujemy czeki, weksle i inne dowody, udzielamy pożyczek na przystępnych warunkach.

Wszelkie zlecenia zalatiwamy szybko i akuratanie.

Za zobowiązania Kasy ręczy powiat gniewski całym swoim majątkiem i siłą podatkową.

Konto żyrowe:

Bank Polski, oddział Tczew.
 P. K. O. Poznań Nr. 206.003.
 Komunalny Bank Kredytowy Poznań.

Zastępstwo Banku Polskiego dla inkasowania weksli.
Powiatowa Komunalna Kasa Oszczędności
 w Gniewie, Telefon nr. 11, 13, 52.

Chorem i ciężko cierpiącym
 z przewlekłymi i zakaźnymi chorobami wycieczkowym i uznanym za nieuleczalnych poleca się:

Cisłak, Naturalista, Katowice
 ul. Młyńska 15.
 7315
 Pismo „Droga do zdrowia“ wysyła bezpłatnie.

„Polski Import Herbaty“!

„Maharadża“ w Gdańsku.

Biuro Hundegasse 85, tel. 21633
 Skład-ekspedycja Hofplogasse 95
 Telefon 21662

oferujemy

najlepsze gatunki pierwszorzędnej co do jakości herbaty importowanej bezpośrednio z Ceylonu i innych krajów. Zwracamy uwagę wszystkim rodakom i całej ludności na „Polski Import Herbaty“ który gwarantuje za dobrą i zdrową herbatę.

Żadajcie

wszędzie herbaty **Orange Pekoe**

„Maharadża“ Polskiego Importu

Udzielamy bezprocentowych POZYCZEK
 na budowę i na spłatę hipoteki

Potrzebny własny kapitał 10-15%, od kwoty pożyczkowej. Który oszczędzić można w małych ratach miesięcznych, amortyzacja 6-8%.

„HACEGE“ Sp. z z. o. o. Gdańsk,
 Hansaplatz 2 b.

■ Prospekty na życzenie bezpłatnie. ■

Informacji udziela:
 w Inowrocławiu, J. Chudziński, Kasztelańska 7.
 w Bydgoszczy, H. Bichler, Marszałka Focha 23/25.
 w Grudziądzu, L. Weiss, ul. 23 stycznia 18 a.

SCALA

Niebywały sukces
16-31 maja 1931

Najgenialniejszy sugerator terażniejszości,
 referent przydzium policji wiedeńskiej i uniwersytetów w Zurychu, Kownie itd.

Bree-Andrussen

pokazuje codziennie swoje znakomite eksperymenty telepatji, sugestji, hypnozy zwierząt i inne modne cuda. 8619

Spółdzielnia Budowlana w Gdańsku e. G. m. b. H.
 uchwała walnego zebrania z dnia 26. 3 1931 r. **spółdzielnia została rozwiązana.**
 Likwidację spółdzielni walne zebranie powierzyło zarządowi.

Wzywamy wszystkich, którzy mają uzasadnione pretensje do spółdzielni, do zgłoszenia ich zarządowi spółdzielni (Am weissen Turm 1).

Spółdzielnia Budowlana w Gdańsku
 e. G. m. b. H. 8423

(-) Dr. Władysław Pniewski, (-) Dr. Piotr Jeż.

Potrzebny zaraz kierownik biura adwokackiego

z dłuższą praktyką. Ewntl. może się zgłosić bardzo zdolny rejestrator z przynajmniej 3-letnią praktyką adwokacką.

Zgłoszenia pisemne z podaniem referencji uprasza się zgłaszać do kancelarii adwokatów **Janickiego i Józewicza**
 8544 w Gdyni, ul. 10 Lutego.

Pan Krupka dzieli wielu kupców losy i przez dzień cały ciężkie czasy klnie. Choć skład ma piękny i towarów stopy Klientów niema, kasa pustką tchnie.

Nagle myśl jasna wnika w duszy mroki. Trzeba z złym losem za bary się brać! Więc na Szeroką kieruje swe kroki. By w „Dniu Pomorskim“ ogłoszenie dać.

Jak wielce dobra reklama popłaca. Od rana Krupka przykładów ma dość Klientów pełno, w składzie ruch — wre praca. Co chwilę nowy przybywa mu gość.

Ogłoszenie

Komisarza Wywłaszczeniowego na Województwo Pomorskie o terminie Komisji Wywłaszczeniowej w Mikołajskim.

W myśl § 25 ustawy o wywłaszczeniu gruntów z dnia 11 czerwca 1874 r. — Zbór ust. pr. str. 221 — podaje do publicznej wiadomości, że dnia 18 czerwca 1931 r. o godz. 10 zbierze się w Mikołajskim w powiecie tucholskim przy trasie kolejowej od strony Gdyni Komisja dla ustalenia odszkodowania za grunty, wywłaszczone pod budowę kolei państw. Bydgoszcz—Gdynia — odcinek Mikołajskie zarządzeniem Pana Wojewody Pomorskiego z dnia 6 kwietnia 1931 r. Nr. dz. IV F. 6471.

W zebraniu mogą wziąć udział zainteresowani, tak osobiście, jak też przez upoważnionych swych zastępców. W razie nieobecności stron zainteresowanych odszkodowanie za wywłaszczone grunty zostanie ustalone bez udziału tychże stron.

A. A. III — 2319.
 Toruń, dnia 19 maja 1931 r.
 Komisarz Wywłaszczeniowy na Woj. Pom.
 (8578) (-) Łuczak

Klische

kreskowe, i siatkowe do gazet, katalogów i t. p. wykonuje z rysunków i fotografii - - -

Chemigrafia „Dnia Pomorskiego“

Zgłoszenia w administracji Toruń, Szeroka 11

LICYTACJA PRZYMUSOWA.

Dnia 26 maja o godz. 11 sprzedaje u spedytora Sadeckiego przymusowym przetargiem za gotówkę: motor benzolowy, kocioł do motoru, 120 krzesel, transmisje, 5 parników, 2 wialnie, sieczkarkę, młocarnię, manęz, 2 siekacze. (8625)

Bartkowiak, komornik sądowy, Rabińska 10.

Poszukuję pokoju

umeblowanego, czystego i słonecznego na Bydgoszczym.

Zgłoszenia pisemne do Adm. „Dnia Pom.“ pod l. 8564.

Ogłoszenie

Komisarza Wywłaszczeniowego na Województwo Pomorskie o terminie Komisji Wywłaszczeniowej w Wielkiem Gacnie.

W myśl § 25 ustawy o wywłaszczeniu gruntów z dnia 11 czerwca 1874 r. — Zbór ust. pr. str. 221 — podaje do publicznej wiadomości, że dnia 18 czerwca 1931 r. o godz. 8 zbierze się w Wielkiem Gacnie w powiecie tucholskim przy trasie kolejowej od strony Gdyni Komisja dla ustalenia odszkodowania za grunty, wywłaszczone pod budowę kolei państw. Bydgoszcz—Gdynia — odcinek Wielkie Gacno zarządzeniem Pana Wojewody Pomorskiego z dnia 7 kwietnia 1931 r. Nr. dz. IV F. 6470.

W zebraniu mogą wziąć udział zainteresowani, tak osobiście, jak też przez upoważnionych swych zastępców. W razie nieobecności stron zainteresowanych odszkodowanie za wywłaszczone grunty zostanie ustalone bez udziału tychże stron.

A. A. III — 2317.
 Toruń, dnia 19 maja 1931 r.
 Komisarz Wywłaszczeniowy na Woj. Pom.
 (-) Łuczak. (8577)

ŚWIATOWID

Dziś

Ulubienica publiczności **LYA DE PUTI** w swej najlepszej kreacji

„Na strunach zmysłów“

Donadto: nadprogram

DZWIĘKOWE KINO PALACE

Dziś: dni następne! Najwspanialszy, 100 proc. dźwiękowiec śpiewny o którym cały świat mówi z zachwytem. W roli głównej **JEANETTE Mc. DONALD** znana z filmu „Parada Miłości” i słyn. DENNIS KING. Olbrzymia wystawa! Wspaniałe chóry! Piękne pieśni! Ponadto: tygodnik dźwiękowy.

SPRZEDAŻ

Tani mięsłac

Odbawianie, reperacje, przyściemnianie futer.

Wycieci przywracanie polysku najnowszym sposobem. Ceny bezkonkurencyjne. Oficerom i urzędnikom specjalny rabat. Pracę wykonuje nowo sprowadzony, pierwszorzędnym fachowiec z Krakowa. Gotowe futra stale na składzie. Toruń, Bydgoska nr. 46, Telefon 431. 8597

Dom

dochodu rocznego 7000 zł w Toruniu śródmieściu na sprzedaż. Oferty do „Dnia Pomorskiego” pod l. 8282

1,30 zł.

funt świeżej margaryny, luszna 1,40, mączka kartofla 1,50, koryntki 3/4 funta 40 gr. Tanie mydła proszki poleca „Tani Skład” Kopernika 30. 8583

Maszyny

Przeznaczone i całe urządzenie na sprzedaż. Wiadomość Szewska 25. 8561

Kabanosy

i prima wędliny małopolskie dostawia w koszykach 5 do 50 kg. b. tanio.

L. PALATA
eksport wędlin
Sanok, Małopolska. 8568

Nowy dom

z ogrodem, blisko Torunia 275 zł. doch. miesięcznie wolne mieszkanie sprzedawane tanio Krause właściciel. Toruń Podmurna 22. 8626

Gluchota uleczalna

Wynalazek Eufonia zdemontrowany specjalistom. Usuwa przyczynę słuchu, szum, ciekniecie uszu. Liczne podziękowania. Żądacie bezpłatnej pouczającej broszury. Adres: EUFONJA Liszki-Kraków. 8611

Bandaż

rupturowe, opaski brzuszne, jako i reperacje wszelkiego rodzaju bandaży, wykonuje **Z. Górski** praktyczny bandażysta Toruń, Małe Garbary 4. 8259

Ubranie na miarę po 50 zł.

miesięcznej spłaty w 5 ratach.

Dajemy dowód o niezrównanej twórczości i solidności naszej firmy. Ubranie w tej cenie i po dogodnych warunkach wykonane jest z najlepszych materiałów Bielskich i pierwszorzędnych podszewkach pod gwarancją dobrego kroju i eleganckiego fasonu. Przy gotówce 10 % zniżki. Jedna próba w zupełności zadowoli, przyczem zaoszczędzi się pieniądze.

Szendel & Sandelowski

właśc. Jabłoński, Toruń, ul. Szeroka 29.
Specjalny Dom Eleganckiej Konfekcji Męskiej, Wielki wybór! płaszczy damskich i artykułów męskich.
Telefon nr. 851

Wielki wybór

Materiałów deseniowych j. t. Crepe de chine, Crepe Georgette, Japon. Mousseline de laine, sztuczne jedwabie, Voile Artif., Markizety muśliny i kretoniki bawełniane. Konfekcję damską i męską po cenach niebywale niskich poleca 8632

Kurtownia Czesław Buza
Telefon 117 — Toruń, Wielkie Garbary 31/35

W środę, dnia 27 maja 1931 r. o godz. 5 popoł. sprzedawać będziemy u Fr. Jasińskiego w Popiołach najwięcej dającym za gotówkę: 1 krowę. (8630) Wójtostwo Orlęczyń.

Skrzypce, Komfortowe

balalajki 5 pokoi i 2 słoneczne na dam. Toruń, Sw. Jakóba Bydgoskiej. Wiadomość 15 parter. 8609 Sienkiewicza 20 parter. (8628)

Browar Pomorski

Józefa Chronowskiego
Tel. 195 Podgórz-Toruń Tel. 195

poleca
swe za wymiennie uznane piwa pod nazwą „SMIETANKA POMORSKA” SŁODOWE, „KARAMEL POMORSKI” KOZŁAK (BOCK)

RÓŻNE

Gabinet kosmetyczny „Markiza”

Usuwa piegi plamy i wszelkie wady skóry. Długotrwale przyciemnianie brwi i rzęs. Toruń Łazienna 28 II ptr. 7033

Od 1 sierpnia r. b. potrzebny **lokal**

3-4 pokojowy w okolicy Nowomiejskiego Rynku Zgłoszenia: Toruń, Szpitalna 6 Szkoła Handlowa. 8621

W Chemicznej pralni „TĘCZA”

Toruń, Mickiewicza 108
cena za chem. czyszczenie letniej sukienki **6 zł.** 8622

Zapisy

Do prywatnej szkoły im. św. Teresy (Kościuszki 4) codziennie 12-13. Szkoła przygotowuje dzieci do egzaminu z matematyki i ścisłe według programu. 8606

Pierwszorzędny gabinet kosmetyczny „Mimosa”

(dyplom Université de beauté Paris) stosuje metodę Cedibusuwa wszelkie wady cery i włosów. Trwale przyciemnia brwi i rzęsy Toruń. Piekary 43 I p. obok bramy Bydgoskiej. 7273

Pierwszorzędne kursa

kroju szycia i modelowania — koncesjonowane przez Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego przyjmuje uczennice od lat 15 Dla Pań specjalny kurs wieczorny na własnych materiałach. A. Ejmowa, mistrzyni Toruń, Prosta 25. 7140

Parcela

budowlana na sprzedaż Adr. pada Dzień Pomorski 8283

Na sezon letni! Skarpety Pończochy

Modne — Trwałe **Tanio** do najlepszych gatunków **B. Wilamowski Toruń** 28 ul. Zeglarska 28

Repertuar Teatru Toruńskiego

W sobotę, dnia 23 bm. o godz. 20-tej **PREMJERA „ZUZA”** Operetka w 3 aktach A. Reny'ego

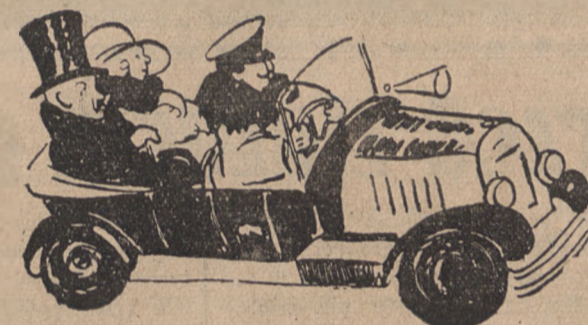
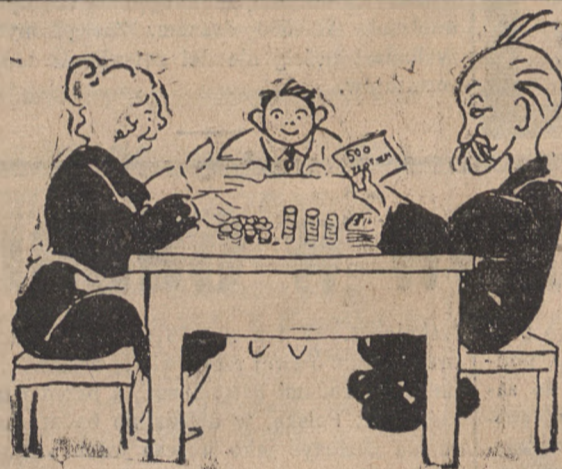
W niedzielę, dnia 24 bm. o godz. 16-tej **Przygoda dobrego wojaka Szwajka** Widowisko krotkowilowe w 9-ciu obrazach J. Haseka i A. Vaneka.

W niedzielę, dnia 24 bm. o godz. 20-tej **„Koniec i Początek”** Komedja w 3 aktach M. Maszyńskiego

W poniedziałek, dnia 25 bm. (II. Święto) o godz. 16-tej **Kwiaty Torunia** Rewja w 2 częściach (21 obrazach) (ceny zniżone)

W poniedziałek, dnia 25 bm. (II. Święto) o godz. 20-tej **„ZUZA”** Operetka w 3 aktach A. Reny'ego.

We wtorek dnia 26 bm. o godz. 20-tej **„Przygody dobrego wojaka Szwajka”** Widowisko krotkowilowe w 9-ciu obrazach z prologiem i epilogiem J. Haseka i K. Vaneka

*Znikł z twarzy Krupki wyraz ciężkiej troski
Bo już nie grozi mu bankruta los
Dziś mu nie straszny Linde, czy Janowski,
Bo codziennie złotych powiększa się stos.*

*Więc kto chce poznać reklam skutek błogi
I jak pan Krupka własnym autem gnać
W „Dnia Pomorskiego” niech pospiesza progi
By już na jutro ogłoszenie dać.*

KWIT ABONAMENTOWY

Do Urzędu Pocztowego

Zamawiam niniejszem abonament „Dnia Pomorskiego” na miesiąc czerwiec 1931 r. i proszę należność — **Zł. 3.39** pobrać przez listowego

Imię i nazwisko.....
Miejscowość..... Poczta.....

Kwit pocztowy

Odbiór kwoty — **Zł. 3.39** — tytułem prenumeraty „Dnia Pomorskiego” na miesiąc czerwiec 1931 r. potwierdzam.

dnia.....

KWIT ABONAMENTOWY

Do Urzędu Pocztowego

Zamawiam niniejszem abonament „Dnia Rydgoskiego” na miesiąc czerwiec 1931 r. i proszę należność — **Zł. 3.39** pobrać przez listowego.

Imię i Nazwisko.....
Miejscowość..... Poczta.....

Kwit pocztowy

Odbiór kwoty — **3.39** — tytułem prenumeraty „Dnia Rydgoskiego” na miesiąc czerwiec 1931 r. potwierdzam.

dnia.....

3 telegramy
Z ostatniej chwili

**Drugi dzień pobytu
Ministra Reform Roln. Kozłowskiego
na Pomorzu**

Drugi dzień swego pobytu na Pomorzu rozpoczął p. Minister obejrzeniem biur Okręgowego Urzędu Ziemińskiego w Grudziądzu, poczem udał się na dalszy objazd osad.

Najpierw p. Minister odwiedził osady w Boczkach (pow. gniewski), serdecznie witany przez osadników, którzy zgotowali mu serdeczną owację.

Pan Minister, w towarzystwie Pana Wojewody, odwiedził gospodarstwa osadników Boczałki, Rejmy i Głowi. Ten ostatni witał gości chlebem i solą, poczem oprowadził ich po swym gospodarstwie, które mogło służyć dzięki zapobiegliwości pracy p. Głowi za wzór innym osadnikom.

Drugim etapem tego dnia podróży był Opalen, gdzie obejrzano osady pp. Dębińskiego, Kitowskiego i Szczuki. Z Opalenia Pan Minister wyjechał do Gniewa na konferencję poświęconą również sprawom osadniczym.

Konferencja odbyła się w Starostwie gniewskim. Zajął ją p. Wojewoda Lamot, dając wyraz przypuszczeniu, że objazd Pana Ministra nie pozostanie bez rezultatu i wyda obfity plon.

Na porządku dziennym konferencji wygłoszono referaty: „Umocnienie osadnictwa polskiego na Pomorzu” (prezes Esden-Tempki), „Stan osadnictwa w pow. gniewskim” (star. Weiss) i „Stan gospodarczy

przeciętnego osadnika” (p. Mazurowski). W końcu przemówił Pan Minister przyrzekając daleko idącą pomoc kredytową.

Na zakończenie konferencji zabrał głos p. Wojewoda i podziękował p. Ministrowi za przyrzeczoną pomoc i troskliwą opiekę nad osadnictwem.

Po spożyciu posiłku udał się p. Minister w towarzystwie p. Wojewody do Lignowy, gdzie odwiedził szereg osad w Wielgowie,

w Wiemierzu i w Swarzyniu. Na tem zakończono zwiedzanie osad w dniu drugim.

Wieczorem p. Minister z p. Wojew. przybyli do Klonówki, gdzie podejmowano miłych gości z staropolską gościnnością pp. Rudowiczowich.

Wszędzie ludność witała p. Ministra i jego otoczenie bardzo serdecznie. Flagi powywieszano. Domy przybrano w zieleń.

NAJLEPSZE GWARANTOWANE NASIONA
poleca 8024
ST. SZUKALSKI
BYDGOSZCZ Dworcowa 93a
Bogato ilustrowany cennik wysłam bez płatnie

**Niesamowity wypadek
porwania robotników przez
huragan**

Jeden z widzów dostał pomieszania zmysłów z przerażenia.

Tulon, 23. 5. (PAT.). Zdarzył się tu nie zwykły wypadek: Dwaj robotnicy portowi odbywali pielgrzymkę do starej kaplicy Notre Dame de Bonnegarde, znajdującej się na cypłu Cap Sicie. W chwili, gdy znajdowali się na tarasie wzniesionym na nadmorskiej skale zostali porwani przez silny wicher, który rzucił ich z wysokości 300 metrów. Prefektura morska, zawiadomiona o wypadku wysłała ekspedycję ratunkową, która znalazła już niekształcone zwłoki ofiar wypadku. Jeden z towarzyszących ofiarom wypadku robotnik pod wrażeniem katastrofy dostał pomieszanie zmysłów.

**W obronie rubieży zachodnich
i polskiego wybrzeża
Karnie pod wodzą swego Dowódcy**

Do szeregu Związków Powstańców i Wojsaków, które karnie stały do zgodnej pracy nad przysposobieniem wojskowemu Pomorza, pod opieką najwyższych władz wojskowych naszej Ziemi, stają nowe zastępy niebalamuconych partyjnością szeregow, o czem świadczy ta depecha której odpis przesłano naszej redakcji:

Pan Gen. Pałowski Dow. OK VIII Toruń.
Wejherowo, 18 maja 1931
Zjazd delegatów Powstańców i Wojsaków powiatu morskiego śle Panu Generalowi wyraził czci i hołdu, ślubując wnieść stać w obronę rubieży zachodnich, jak i wybrzeża polskiego pod rozkazami Pana Generala. Zarząd.

**Japonia obniża płace
robotnicze.**

Tokio, 23. 5. (PAT). Rząd postanowił obniżyć pensje funkcyjarzy państwowych z dn. 1 czerwca o 20 proc. Rząd spodziewa się tą drogą zaoszczędzić w skarbie 700.000 funtów szterl.

Krwawy strajk w Egipcie

Kairo, 23. 5. (PAT). 4.000 robotników warsztatów kolejowych w Kairze ogłosiło strajk, do którego przyłączyło się 3.000 robotników arsenalowych.

Większa grupa robotników zabarykadowała się w pewnym domu i zaczęła bronić się żelaznymi sztabami przed policją, która chciała opanować dom. Policja użyła broni palnej, przyczem około 20 osób zostało zabitych a zgorą 200 rannych.

Podatek od fantem

(o) Warszawa, 23. 5. (Tel. wł.). W Ministerstwie Skarbu opracowuje się obecnie projekt ustawy o podatku od fantem dyrektorów wielkich przedsiębiorstw. Projekt ustawy wejdzie pod obrady Sejmu na sesji jesiennej.

CIECHOCINEK
Jedyna radioaktywna cieplica solankowa
Najtańsze zdrojowisko w Polsce
Ceny zabiegów, mieszkań i pensjonatów znacznie niższe.
Ordynują wybitne siły lekarskie
Przy dworcu bezpłatne mieszkaniowe biuro informacyjne

Przed zjazdem geografów w Gdyni

Jutro, jak już o tem donosiliśmy, rozpoczyna swe obrady w Gdyni wszechpolski zjazd naukowców geografii. Program zjazdu w części ogólnej wypełnią wykłady pierwszorzędnych polskich powag naukowych, obejmujące swemi tematami zagadnienia naszych ziem zachodnich i morza, potraktowane szeroko z uwzględnieniem momentów historycznych, politycznych i gospodarczych. Nie będzie to zatem zjazd, poświęcony wyłącznie jednej specjalnej dziedzinie wiedzy, lecz pracą swą sięgnie głębiej w całokształt problemów Pomorza i polskiego morza, dając wyraz tym wszystkim niezbitym punktom naukowym, które potwierdzają odwieczne nasze prawa do zagrożonej przez zabobność sąsiada dzielnicy nadmorskiej.

W tym samym czasie w Gdańsku obradować będzie zjazd geografów niemieckich, będący jedną z imprez, objętych programem t. zw. „roku bałtyckiego”. Założenia, które kierują organizatorowie tego zjazdu, z prof. Politechniki Gdańskiej, Kreutzburgiem na czele, są nowym wymownym dowodem, jak szeroko Niemcy stosują metodę zaprzęgania nauki do rydwanu swej polityki imperjalistycznej. — Oświadczenie prof. K., że zjazd gdański ma stworzyć arsenał naukowy dla późniejszej akcji dyplomatycznej i politycznej, nie wymaga dalszych komentarzy.

Techniczne. W ten sposób usiłują wytworzyć przekonanie o swej rzeczywistej wyższości nad innymi narodami bałtyckimi, a przedewszystkiem nad Polską, w dziedzinie badań morza, co ma posłużyć jako jeszcze jeden argument, przemawiający za przywróceniem dawnej dominującej roli Rzeczy Niemieckiej na Bałtyku i ziemiach bałtyckich.

Znając to niedwuznacznie intencje Niemiec w dziedzinie polityki bałtyckiej, tem większe znaczenie przywiązywać musimy do kontraktacji, umniejszanej przez polski świat naukowy. Choć od niedawna jesteśmy w posiadaniu skrawka wybrzeża morskiego, mimo to poszerzyć się możemy poważnym dorobkiem naukowym w zakresie badań morskich. Prace Instytutu Bałtyckiego i Laboratorium Rybackiego w Helu mają tu swoje piękne, niespożyte karty. Obecny zaś zjazd geografów w Gdyni, jako przeciwstawienie i odpowiedź zjazdowi gdańskiemu, poza swem znaczeniem naukowym, nabiera ponadto cech o wybitnym znaczeniu państwowem.

Ważną jest wszakże rzeczą, że Niemcy w celach propagowania swych uroszczeń bałtyckich, wprawiają w ruch cały ogromny aparat naukowy, przyciągając do współpracy pierwszorzędnych specjalistów i doskonale środki

W tym samym czasie w Gdańsku obradować będzie zjazd geografów niemieckich, będący jedną z imprez, objętych programem t. zw. „roku bałtyckiego”. Założenia, które kierują organizatorowie tego zjazdu, z prof. Politechniki Gdańskiej, Kreutzburgiem na czele, są nowym wymownym dowodem, jak szeroko Niemcy stosują metodę zaprzęgania nauki do rydwanu swej polityki imperjalistycznej. — Oświadczenie prof. K., że zjazd gdański ma stworzyć arsenał naukowy dla późniejszej akcji dyplomatycznej i politycznej, nie wymaga dalszych komentarzy.

Niech nam tedy wolno będzie wyrazić nadzieję, że doniosłą swą misję wypełni z prawdziwym pożytkiem dla kraju, wzmacniając dalszym ogniem nierozzerwalny łańcuch łączący Pomorze i morze z polską Macierzą. (m.)

**Strzały na granicy
Litewscy „bandyci w mundurach” ranią
polskich żołnierzy K. O. P.**

Wilno, 23. 5. (PAT.). Otrzymało tu wiadomość o postrzeleniu w ostatnich dniach na pograniczu polsko-litewskim dwóch żołnierzy K. O. P.

Przebieg zajścia był następujący: Dywersanci litewscy, korzystając z ciemności nocy, uapadli w okolicy Sejny na patrol K. O. P., złożony z 2 ludzi, który obchodził granicę. Zajście wydarzyło się na skraju lasu. Napastnicy w liczbie 5 przeszli dwiema grupami na odległości 100 metrów od siebie. Natknąwszy się na patrol polski, dywersanci dali szereg strzałów, raniąc jednego żołnierza. Gdy drugi żołnierz podbiegł do rannego i zarepetował karabin, przygotowując się do strzału, napastnicy dali ponownie salwę rewolwerową, raniąc

drugiego żołnierza. Obaj żołnierze K. O. P. ranni są w prawie ramię, przyczem kule strzałkowe im kości ramienne. Poza tem jeden z żołnierzy otrzymał drugą ranę w nogę. Ranny patrol dotarł do pobliskiej chaty wiejskiej, z której gospodarz odwiózł obydwu żołnierzy furmanką do sąsiedniej strażnicy.

Dochodzenia, przeprowadzone następnego dnia o świecie na miejscu wykazują ponad wszelką wątpliwość, że napastnicy przybyli ze strony litewskiej i że natychmiast po napadzie ukryli się z powrotem na stronę litewskiej. Świadczy o tem wyraźne ślady, które zachowały się w rozmiękłym gruncie, gdyż nocy poprzedniej padał deszcz. Obaj ranni żołnierze znajdują się w szpitalu w Grodnie.

Ogłoszenia: wiersz milim. na stronie 7-lamowej . . . 0,25 zł
w tekście na pierwszej stronie . . . 1,50 zł
na drugiej i trzeciej stronie . . . 1 zł — w tekście . . . 0,60 zł
Drobne za słowo 15 gr. pierwsze słowo podwójnie.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25% zniżki, komunikaty 50 gr.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki
W Gdańsku za wiersze mm na stronie 7-lamowej . . . 15 fen.
4 . . . 10 fen.
5 . . . 5 fen. — tytułowe . . . 10 fen.
Przy sądownym ściganiu należności rabat spada. Dla wszelkich spraw
spornych właściwe są Sądy w Toruniu. Za terminowy druk przepisane
miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny Stanisław Nowakowski w Toruniu Bydgoska 76
Red. odpowiedzialny na Bydgoszcz Michał Stefan Mostowa 6
Redaktor odpowiedzialny na sprawy W. M. Gdańska Wł. Cieszyński,
Gdańsk Stągiewna 6
Redaktor odpowiad. na Wełbarowu Wł. Grabowski Gdańska 4, tel. 64
Redaktor odpowiedzialny na Inowrocław, Cyprjan Karpiński
Inowrocław ul. Toruńska 9.
Redaktor odpowiedzialny na Grudziądz, Józef Stanocki, Groblewa 6
Za ogłoszenia odpowiada administracja
Wydawnictwo: „Dzień Pomorski”, „Dzień Bydgoski”, „Gazeta Gdańska”,
„Gazeta Morska”, „Dzień Grudziądzki”, „Dzień Kaszubski”,
„Dzień Kujawski”
Czcionkami Pom. Druk. Roln. S. A. w Toruniu Bydgoska

Abonament miesięczny wynosi
w ekspedycji miejscowych agencjach . . . 3,00 zł
z odnośnieniem do domu w Toruniu . . . 3,40 zł
przez pocztę z odnośnieniem . . . 3,36 zł
pod opaską . . . 4,50 zł
w Gdańsku przez pocztę . . . 2,50 gd przez chłopca . . . 2,30 zł
z odbieraniem w administracji wprost gd 2, zagranicą 4 gd . . . 7,00 zł
W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie strajki), Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma
P R E N U M E R A T A „DNIA KUJAWSKIEGO” miesięczn w administracji 2,70 zł — na pocztach już z odnośnieniem kwartalnie 9,27 zł
miesięcznie 3,09 zł